

AR PO DVIDEŠIMT METŲ MISIJA YRA SĖKMINGA? Pašnekės su novelės laureatu Vytautu Alantu

Kaip žinome, šiemetinį "Dirvos" novelės konkursą yra laimėjęs vyresniosios kartos mūsų romanistas, dramaturgas ir novelistas Vytautas Alantas. Premijuotoji rašytojo novelė šiuo metu spausdinama "Dirvos" laikraščio atkarpoje. Rugšėjo 24 d. novelės konkurso premija Vytautui Alantui buvo iškilmingai įteikta Clevelande.

Tokia proga teko laureatą užkalbinti įvairiais literatūrinės temos klausimais. Tebūna mūsų pašnekės žinomas ir Kultūrinio Draugo skaitytojams.

— Spaudoje skelbtos ištraukos liudija, kad turite parašytą romaną iš XIII amž. lietuviškosios ist. buities. Gi dabar "Dirvos" novelės konkurse Jūsų premijuotoji novelė, atrodo, bus raute išrauta iš šiandienio čionykščio mūsų gyvenimo. Ir visai "klasiškai" realiai, nes novelės užuomazga prasideda prie amerikietiškos karčiamos "bartenderinio" stalo. Skaitytojai gali būti įdomu patirti, kaip rašytojo kūrybiname procese įmanomas toks suolis nuo XIII amžiaus kuniagikščio skobnių ir midaus iki ndieninio tavernos baro ir viskės?

— Žiūrint gyvenimiškai, gal būt, kad tarp XIII amž. kuniagikščio skobnių ir midaus bei šių dienų tavernos baro ir viskės tokio didelio suolio ir nėra. Dievaitis Ragutis visur ir visais laikais mus vienodai linkmina. Gi žiūrint į tą reikalą kūrybiškai, mano šventaragis po ilgų galvojimų, svarstymų ir ieškojimų metų, jei dar ir nėra galutinai užbaigtas ant popieriaus, tai galutinai susiformavęs ir susikristalizavęs kūrybinėje "kalvėje". Ten kažkur kam pe stovi šventaragio figura su visais savo palydovais ir laukia skambučio išeiti į sceną, o čia, šiaip uždangos avanscenoje, pertraukos metu, galėjo niekieno nekludomas pasirodyti ir mano premijuotos novelės šiu laikų didvyris Jurgis Adamonis. Galop, kai metų metais galuojęsi su žilos senovės valdovais, išminčiais, dvasininkais ir žemdirbiais ir stengiesi perprasti ano meto politines, kultūrinės bei tikybines problemas, užaina noras truputį atsikvėpti ir pakeisti temą. Mano premijuotoji "Dirvos" novelė "Viskas galėjo ir kitaip susiklostyti" ir yra to atsikvėpimo padaras.

— Sakykite, ar jūs šiek plunksna braizys yra savensnis

aname, kone legendariniam, senoviniam ar šios dienos fone, ir kuriame Jūs patys rašydami turite labiau įsitempti ir labiau pasiruošti ir kuriame plunksna pati bėgte bėga?

— Aš visad truputį pavydžiu tiems plunksnos darbininkams, kuriems "plunksna bėgte bėga", tik man vis kyla abejonių, ar ji

Vytautas Alantas

taip bėgdama nepabarsto pakeičiant per daug smėlio, pelų bei kitokių stilistinių padraikų? Mano plunksna niekad "bėgte nebėga", o visada velkasi vėžlio žingsneliu. Gal būt, ji būtų kur kas bėglesnė, jei turėčiau kitokias gyvenimo sąlygas, bet šiose sąlygose, kuriose tenka gyventi išėivijęs lietuviui rašytojui, apie bėginėjimus netenka nė svajoti. Pagaliau, kaip rašytojas begyventų, vis tiek labai smarkiai bėginėti negali, nes jam pa'niojasi po'kojom stiliaus apdorojimo grumsteliai. Kova su stiliumi ir dėl stiliaus ji visada sulaukys iš užpakalio. Šiuo atveju esminio skirtumo tarp "legendarinio" ar šių dienų fono nėra, tik, be abejo, praeities vaizdavimas — kiek ją įmanoma atvaizduoti — visada pareikalauja išrašytojo daugiau techninio darbo pasiruošti ir ypačiai intuicinio "išsivietinimo".

— Kada ir kaip randate laiko kūrybiniam darbui, kai geriausias dienos valandas reikia skirti kasdieninės duonos rūpesčiui?

— Aš manau, kad tą klausimą girdi kiekvienas lietuvis rašytojas iš savo draugų: kada ir kaip?.. Atsakyti išsamiau į tą klausimą būtų ilgesnė kalba ir, gal būt, nelabai įdomi, nes ji labai glaudžiai sietųsi su kasdienybe, o pasiūkiant šio pokalbio rėmuose, galėčiau tik tiek pasakyti, kad kalbamoms premijuotos savo novelės aš nebūčiau parašęs, jei nebūčiau susirgęs plaučių uždegimu. Tai skamba truputį tragikomiskai, bet taip iš tikrųjų buvo. Mūsų šeimotis daktaras davė man tris savaites "atostogų", kurias ir sunaudojau "kūrybiniam darbui". Panašiai atsitiko ir su mano romanu "Tarp dviejų gyvenimų": tik tada nesusingau, o buvau atleistas iš darbo devyniems mėnesiams...

— Kaip susitvarkytumėte lai-

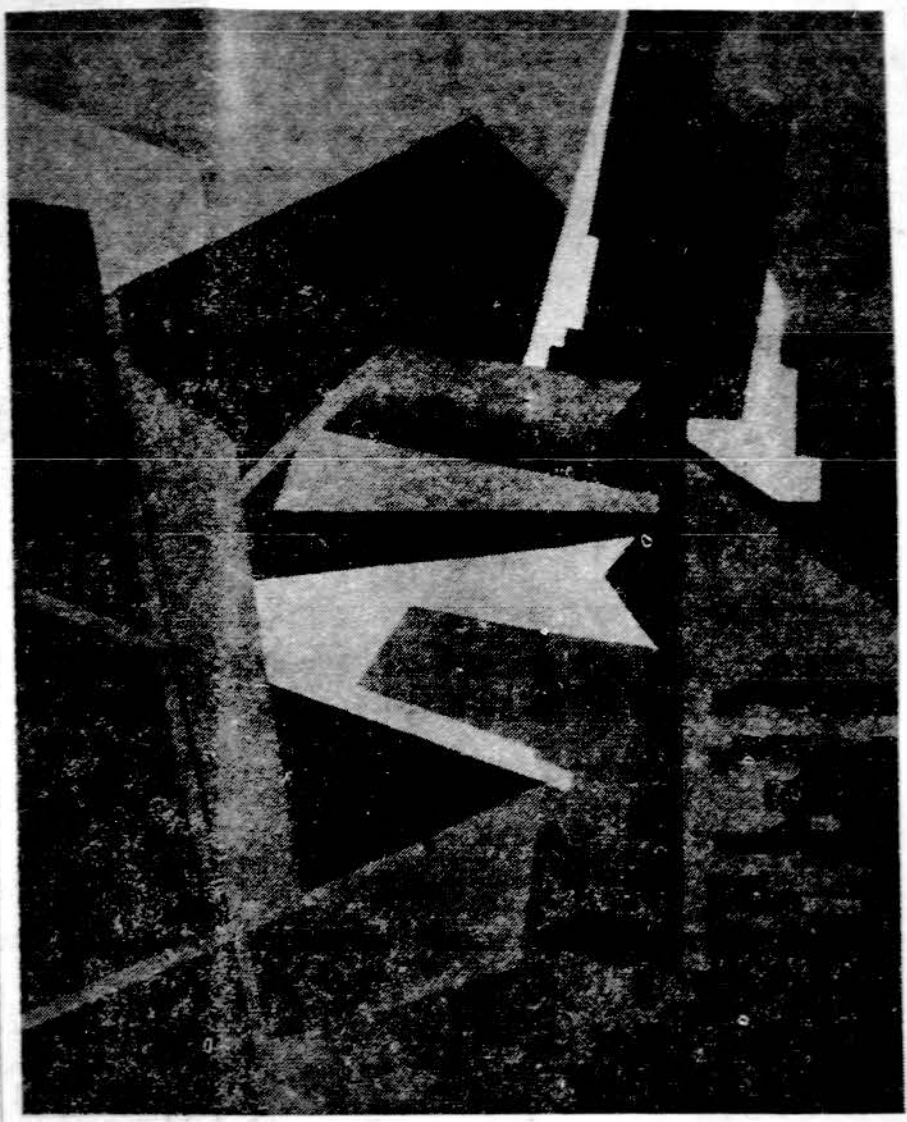
ką ir ką užsiimtumėte rašyti, jei visos kitos kasdienybės bėdos dingtų?

— Man rodos, kad šis Jūsų klausimas priklauso prie tokių klausimų, į kuriuos sunku atsakyti ne dėl to, kad jis pats savaime būtų painus, bet dėl to, kad jis painus savo paprastume. Ką darytų ir kaip elgtųsi kalinys, išleistas į laisvę? Pagaliau aš net'ku, kad kada nors "visos kitos kasdienybės bėdos dingtų". Jų visada buvo, yra ir bus tik, žnoma, nusikračius kasdienės duonos rūpesčiais, daugiau liktų laiko literatūriniam darbui. Jei taip kada atsitiktų, pirmon galvon baigčiau doroti savo XIII amž. kroniką šventaragi. Tas Lietuvos istorijos amžius, kitaip sakt, Mindaugo gadynė mane visada domino ir traukė. Norėčiau ir ją pažvelgti gal kiek kitokiu požiūriu, kaip kad lig šiol bandė ją vaizduoti mūsų istorikai bei rašytojai. Norėčiau suredaguoti ir savo rinkinį novelių knygą, kurią jau senokai kalbina mane išleisti Londono Nidos leidykla. Taipogi man seniai knietė mintis suredaguoti savo mąstymus lietuviybės problemomis. Žodžiu, planų netrūksta, tik trūksta laiko.

— Ar dar tikite laisvojo pasaulio mūsų literatūros misija ir po viso dvidešimtmečio ir ką skaitote jos čia didžiausiais laimėjimais?

— Kaip Jūs suprantate "istorinę misiją"?

— Plačiausia to žodžio prasme. Mes skaičiavome, kad apie

V. Pazukaitė

Miręs miestas (parodos recenzija 3 psl.)

— Aš t'kiu, kad laisvojo pasaulio lietuvių literatūra, gal teisingiau saktant, lietuvių rašytojas atlieka savo istorinę misiją, tačiau, kalbant apie dabartį, man kyla rimtų abejonių, kad po dvidešimt su viršum metų tremyje ta misija būtų sėkminga.

— Kaip Jūs suprantate "istorinę misiją"?

— Plačiausia to žodžio prasme. Mes skaičiavome, kad apie

pusė Lietuvos rašytojų pasitraukė į Vakarus. Likusieji Tėvynėje rašytojai okupanto buvę priversti tarnauti marksistinėi ideologijai, o tik pasitraukusieji ir Vakarus plunksnos darbuotojai galėjo tęsti toliau nepriklausomos Lietuvos laisvos kūrybos tradicijas. Lietuvoje okupantas nuleido paniekos ir pasityčiojimo uždangą ant laisvosios Lietuvos literatūros ir

(Nukelta į 3 psl.)

"KAIP MAN GAILA TO BALTO SENELIO"

Atsiminimų akimirkos iš susitikimų su Edv. Turausku

J. VAISNORA, MIC

Eilinė Studijų savaitė Vokietijoje. Vienoje jų atsiranda ir Turauskas. Studijų savaitės gana mišrus dalyviai, kurių dauguma Turauską tik iš tolo žinojo, iš karto susirūpino, kaip čia reikės elgtis, kaip susidraugauti su tuo dideliu žmogum. Bet jo traukti į bendrą nuotai-

Edvardas Turauskas

ką nereikėjo: jis pats tuojau į ją įsijungė. Susipažino ir susidraugavo su visais. Mandagus, draugiškas, nusileidęs iš diplomatinę visą savo gyvenimą. Tas jo asmerybė darė dar įdomesnę, patrauklesnę.

tas, dalyvauja diskusijose. Jo žodis trumpas, taikus, apgalvotas. Jaunesniešius pamoka, kaip reikia viešai kalbėti ir savo mintis formuluoti.

Neužmirštini tos Studijų savaitės vakarai, kada prie alaus stiklo susiburdavo salėje dalyviai atskirais būreliais ir laisvai diskutuodavo įvairius klausimus. Žinoma, didžiausias būrys prie to stalo, kur Turauskas. Protarpiais pokalbius pertraukia daina. Žemaitis Turauskas moka daugybę senoviškų dainų. Jis pats padainuoja vėną žemaitišką humoristinę dainelę: "Plungė valgėm, Plungė gėrėm...", kurį tuojau išmoksta visi ir traukia jau chorą arba nuolat niūniuoja. Vienas rimtas Stud. savaitės dalyvis net pasiūlykino: esą nieko kito negirdėti, kaip tik "Plungė valgėm, Plungė gėrėm", tarsi tai būtų Studijų savaitės himnas. Kai kurie vakarai virsdavo linksmavakariais su tam tikra improvizuota programa. Vienas vakaras buvo pavadintas "Žemaičių vakaru". To vakaro artistai — du žemaičiai: prof. Z. Ivinskis ir E. Turauskas. Liko neužmirštamas gryn žemaičių tarme Turausko padeklamtuotas eilėrašius: "Kietai suspausk, žemaiti, rankoj žambį ir gilą vagą išvaryk per Lietuvos žemę..." Jo švelnus humoras pokalbiuose ypač ai buvo mėgiamas jauniūm, su kuriuo jis pats tapdavo

(Nukelta į 2 psl.)

Kertinė Parastė

Lietuvių lyrika latviškai

Vertėja Astride Ivaska

Tikrai gražų ir didelį darbą yra atlikusi latvių poetė Astride Ivaska, išversdama pluoštą lietuvių poezijos ir ją išspausdindama latvių jaunimo literatūros ir meno žurnale "Jauna Gaita" (1966 m., nr. 58).

"Jauna Gaita" yra gal vienintelis latvių žurnalas, kuris spausdirfa rinktinę latvių jaunųjų rašytojų kūrybą ir supažindina savo skaitytojus su kitų tautų literatūrą laimėjimais. Ten jau buvo paskelbti suomių ir estų rašytojų vertimai, o šių metų 58 nr. paskirtas lietuvių poezijai, kurią gražiai ir latvių kalba išvertė jų poetė Astride Ivaska.

Astride Ivaska gimusi Rygoje 1926 m., ten mokėsi Prancūzų licejuje, vėliau baigė Hanau latvių gimnaziją Vokietijoje. Po to studijavo romanų ir slavų kalbas Marburgo universitete. Nuo 1958 m. dėsto rusų kalbą Šv. Olofa kolegijoje Minnesotaj. Jos žymiausias darbas — suomių, estų ir lietuvių poezijos apžvalgos, šių tautų literatūrų vertimai į latvių kalbą "Jaunoje Gaitoje"

— Susidomėti lietuvių kalba ir raštais patariama kiekvienam latvių rašytojui, nes tai yra sugrįžimas prie mūsų pačių kalbos ir kultūros šaltinių. Išgilindami lietuvių kalbą, mes sugrįžtame į tolimesnę vaikystę, negu mūsų pačių vaikystę, į tolimesnius namus, negu mūsų pačių namai, nes lietuvių kalba yra artimesnė mūsų senųjų baltų pirminės tautos vaikystei ir namams, artimesnė esminiam baltiškumui".

Astride Ivaska

ir kelionių aprašymai. Poetė yra apkeliausi veiki visą Europą, ypač mėgdama Ispaniją, Suomiją ir Vokietiją.

Yra išspausdinusi savo vertimų knygose: "Modern Stories from Many Lands" ir "The Green Oak". Selected Lithuanian Poetry, išleista Landsbergo ir Mills. Apžvelgusi latvių literatūrą enciklopedijoje — "Encyclopedia of World Literature in the Twentieth Century". Su savo kūryba dalyvauja latvių ontologijoje — Dzejas un Sejas (Eilėraščiai ir veidai) ir Pašportretai (Autoportretai). Yra išleidusi pirmąją savo eilėraščių knygą "Ezera Kristības" (Ežero krikštynos). Jos du eilėraščių, išverstus lietuvių kalbon, spausdiname šios dienos Kultūrinio Draugo 3 psl.

Mūsų poezijos vertimo sunkumai ir savybės

Turėdama tokį didelį literatūrinį patyrimą ir puikų talentą, ji galėjo imtis ir to sunkaus darbo, lietuvių poezijos vertimo į latvių kalbą. Lietuvių poezijos situacijos aprašą ir trumpas kiekvieno poeto apybraižas žurnale duoda Alg.

Landsbergis. Mūsų rašytojai ten, nors trumpai, bet taikliai pristatyti, ir latvių skaitytojams duodamas gana ryškus mūsų poezijos vaizdas.

Toliau Astride Ivaska savo "Vertėjos pastabose" sako: "Versti lietuvių poeziją nėra lengvas uždavinys. Pirmiausia jau dėl to, kad ji, kaip ir estų ir mūsų poezija, perskelta į dvi dalis: į trečties ir okupuotos Lietuvos poeziją. Todėl sunku rasti reikalingą medžiagą ir ją apžvelgti. Antra, ryšiai tarp lietuvių ir latvių trečties rašytojų, kultūrinių organizacijų ir knygų leidyklų nėra pakankamai tamprūs". Vertėja tačiau džiaugiasi, kad žymiausias lietuvių poetas į lietuvių kalbą verčia Henrikas Nagys, kuris rengia taip pat "Metmenims" apžvalgą apie naująją latvių poeziją. O jai pačiai eilėraščių atrinkime daug padėjo H. Radauskas ir Alg. Landsbergis, o kalbos taisyse Otonas Stanaitis.

Antroje savo pastabų dalyje vertėja rašo: "Susidomėti lietuvių kalba ir raštais patariama kiekvienam latvių rašytojui, nes tai yra sugrįžimas prie mūsų pačių kalbos ir kultūros šaltinių. Išgilindami lietuvių kalbą, mes sugrįžtame į tolimesnę vaikystę, negu mūsų pačių vaikystę, į tolimesnius namus, negu mūsų pačių namai, nes lietuvių kalba yra artimesnė mūsų senųjų baltų pirminės tautos vaikystei ir namams, artimesnė esminiam baltiškumui".

Zveigdama taip į mūsų kalbą, ji randa, kad lietuvių poetai vartoja tokią poetinę kalbą, kuri labiau susieta su žeme ir pirmųjų gamtos reiškinių, kaip latvių poetinė kalba. Iš pirmųjų gamtos reiškinių būdingus mūsų poezijai ji randa vandenį visais jo pavaldais: lietuvių, sniegą, šalną, miglą, šerkšną, ledą ir cituoja eilėraščius, kur vanduo išreikštas įvairiais poetiškais vaizdais.

Lietuviai poetai latviškame vertime

Po šių pastabų autorė duoda šių mūsų rašytojų eilėraščių: O. V. Milašiaus, Henriko Radausko, J. Kekšto, K. Bradūno, A. Nykos - Niliūno, H. Nagio, J. Meko, Just. Marcinkevičiaus, V. Karaliaus, A. Mackaus ir J. Vaičiūnaitės, iš viso 29 eilėraščių. Tai labai vertingas įnašas, kuris užpildė didelę spragą, nes iki šiol nebuvo jokio didesnio leidinio, pristatančio mūsų brolių tautos skaitytojams naująją mūsų poeziją. Vertėjos norą, bent dalį mūsų poezijos pristatyti latvių skaitytojams, reikia laikyti labai vykiusiu.

Vertėja išsitaria ir apie sunkumus, parenkant vertimui autorius. Kiekvienas, kuris nors kartą yra mėginęs ką nors verst, žino, kad tiesiog negalima išversti kiekvieną autorį, net to paties autoriaus kūriniai nėra lygiai parankūs ver

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Lietuvių lyrika latviškai
- Pokalbis su Vytautu Alantu
- Atsiminimų akimirkos iš susitikimų su Edvardu Turausku
- Sviesos ir spalvų poetė
- Astride Ivaska eilėraščiai
- Danutės Brazytės - Bindokienės novelė
- Romualdas Viskanta — Purdue universiteto profesorius
- Daktaras - dramaturgas
- Nauji leidiniai
- Knyga apie laisvojo pasaulio lietuvių literatūros dvidešimtmetį
- Kultūrinė kronika
- Spjgiai ir dygliai

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

timui. Astride Ivaska, išvertusi apie 30 lietuvių poetų kūrybą, atliko milžinišką darbą, vis dėlto galima, kad vertimų pluošte nėra tokių rašytojų, kaip Jonas Aistis, Bernardas Brazdžionis ir Antanas Jasmantas.

Brazdžionis, sakysim, užima mūsų poezijoje ypatingą vietą. Jis įneša į mūsų poeziją herojišką patosą, sukuria dekoratyvines formas su retoriškomis figūrom ir plastiškai monumentaliais vaizdais. Jo pasaulėvaizdis filosofškai religinis ir vietomis pakyla iki pranašiškos vizijos. Ir A. Jasmanto pasaulėvaizdis yra religijškai filosofinis, bet jis metafizinis tolius išreiškia labai paprastais lietuviškojo gyvenimo vaizdais, kurie savo subtilumu yra tokie vienkartiniai mūsų poezijoje. Jono Aistio ir jų dviejų poezijos pristatymas lietuvių skaitytojams būtų atskleidęs skirtingus mūsų kultūros brožuos ir padaręs patikimą lietuvių mūsų poezijos vaizdą pilnesnį. Bet vertėja gal pasirinko sau artimesnius autorius, nes visi gal jai buvo ir neprieinami.

Savo vertime Ivaska pavartoja kai kuriuos lietuvių kasdieninėje kalboje nežinomus žodžius — naujadarus, tuo pasiekdama ypatingo atspalvio ir savotiško šviežumo. Pvz. Bradūno eilėraštį "Dainius" žodį "aukuras" verčia "ziėdoklis", kuris čia labai gražiai susiderina su visa eilėraščio nuotaika. Yra tačiau naujadarai, kurie nėra lygiai pasisekę, pvz. Nagio eilėraštį "Tėviškė" žodis "melsvi" išversta "melie", kas, mūsų manymu, nėra pakankamai tiksli.

Nors eilėraščių ir negalima versti pažodžiui, tačiau vertime turėtų būti atkurtos bent visos autoriaus mintys. Pvz. tuo paties Bradūno eilėraštį "Dainius" trečiojo posmo mintis truputį iškreipta, nes autorė sakinį "Tegu lūpas išdžiūvusias vilgys" verčia "Ateik, vilgysim išdžiūvusias lūpas". Šis sakinys tikrai neišreiškia to, ką autorius lietuviškai yra pasakęs aname ketureily.

Abejonės, kurios iškyla, gilinantis į vertimų pluoštą, yra tik smulkmenos, palyginant visų pločiu atlikto darbo vertę. Skaitytoją latvių čia gali žavėti

visos tos mūsų literatūros poetinės vertybės ir jų ypatingi lietuviški brožai, kurie labai ryškūs pasilikę visuose išverstuosiuose autoriuose. Vertėja į tuos lietuviškuosius brožus kreipė pagrindinį dėmesį, o ir estetiniu atžvilgiu eilėraščiai labai gerai išversti. Daugelį eilėraščių skaitant, jaučiama, kad jų nuotaika taip gerai perduota, jog net nesinori tikėti, kad čia yra tik vertimai. Prie ypač gerai išverstų galima priskirti Nagio "Mėlynasis sniegas", Nykos - Niliūno "Odi sėjas pas feakus", A. Mackaus — "Atsklandos" viduriniai trys ketureiliai, veik visi J. Meiko ir Kazio Bradūno eilėraščiai.

Įdomus būtų klausimas, kiek tą grynai lietuviškąją mūsų poezijos pobūdį galima perduoti vertime. Juo tobulesnė ir subtilesnė kokio nors autoriaus poezija, juo daugiau gražiausių smulkių niuansų pranyksta, verčiant ją į svetimą kalbą. O Astride Ivaska yra puiki pertekusi ir lietuviškąją savitumą ir subtiliusius niuansus, kai kur visai prisiartinama prie originalo. Visur pastebimos jos labai gilus mūsų kalbos dvasios pajautimas. Visi eilėraščiai taip gerai atkurti, kad jaučiama, jog ji juos vertusi su dideliu džiaugsmu.

Lietuviškosios poezijos vertimus žurnale dar palydi O. Petravičiaus, P. Augiaus, V. Bradūno eilėraščių "Dainius" žodį "aukuras" verčia "ziėdoklis", kuris čia labai gražiai susiderina su visa eilėraščio nuotaika. Yra tačiau naujadarai, kurie nėra lygiai pasisekę, pvz. Nagio eilėraštį "Tėviškė" žodis "melsvi" išversta "melie", kas, mūsų manymu, nėra pakankamai tiksli.

Andrius Baltinis

Antanas Rūkštelis. Iš sukautuvinės parodos, atidaromos Čiurlionio galerijoje šiandien 6 val. vak.

"KAIP MAN GAILA TO BALTO SENELIO"

(Atkelta iš 1 psl.)

nerūpestingu jaunuoliu. Tada atrodė, kad jo žilos galvos nevargina sunkios problemos, kad jis tremties ir tėvynės netekimo naštos nebejaucia. O tačiau...

Kartą teko su Velioniu važiuoti traukiniu iš Miuncheno į Paryžių. Atėjus nakčiai, turėdami miegamą vietą, sugulėme ant gretimų suolų. Naktį mane pabudino Turausko šauksmas. Per miegus jis blaškėsi, dejuoja ir garsiai šaukė. Teko jį pažadinti. Nurimo. Rytojaus dieną pasisakė, kad jį dažnai naktimis kankina kosmariški sapnai: sapnuojas, kad jį bolševikai gauda, kankina. Per miegus iš pasamonės prasiveržia žudomos tautos tragedija, atsiliepdama aidu jo asmenyje.

Po kiek laiko sapnai virto beveik realybe. De Gaulle, laukdamas Chruščio vizito Paryžiuje, ne be Sovietų saugumo išsiklaido, ištrėmė iš Paryžiaus okupuotą kraštą žymesnius veikėjus, o jų tarpe ir Turauską. Po to jis vis pajauktaudavo: "Maniau, kad jau esu visų užmirštas, bet pasirodė, kad De Gaulle mane gerai atsimena ir žino mano nusistatymą okupuotam atžvilgiu. Taigi buvau pagerbtas..."

Velionis buvo iš tų mūsų diplomatų, kurie nes' veržė į vadovaujančius politinius postus, nekovojo už įtaką ir vietas. Paryžiuje gyvenamas, meliai dėjosi į tas tarptautines organizacijas, kuriose galėjo pasauliui priminti savąjį kraštui padarytą skriaudą.

Kartą Velionį sutikau Jungt. Amerikos Valstybėse. Pasisakė noris, kaip neutralus ir nuosaaliai stovįs žmogus, bandyti su taikyti katalikus politiniuose baruose. Bet kokį lietuvių pasidalinimą ir susiskaldymą skaitė tautos nelaimę. Kito susitikimo metu, užsiminus apie jo misiją, atsakė, kad nieko iš to neišėjo: pasikalbėjęs su vadovaujanciais tų sambūrių asmenimis, pamatė, kad dar yra daug

asmeniškumų, susikaupusio kartėlio, ir todėl dar nėra atėjęs laikas bet kokiam vienybei ar darniam bendradarbiavimui. Būdamas krikščionių demokratų partijos žmogus, buvo labai tolerantiškas ir kitokių politinių sambūrių žmonėms, kas ne visada patikdavo net jo labai artimiems draugams.

Kartą čia Amerikoje turėjau laimės jį palydėti pas kan. M. Vaitkų, gyvenantį kažkokiam užkampy Rhode Island valstybėje. M. Vaitkus save gali laikyti Turausko dvasios tėvu ir vadovu. Vaitkus jį pastūmėjo į pirmąsias ateitininkų eiles, jis ir toliau vedė Turauską ta pačia linkme, kol pats atsistojo ant nuosavų kojų ir iškilio iki ateitininkų federacijos vyr. tarybos pirmininko vietos. Gaila, kad to susitikimo ir pokalbio niekas neužrašė. Po ilgų nesimatymo metų, o tačiau praieityje ilgą kelią ėjus bendrai, "kiek atminimų, atsitikimų, gyvų kitados, vienas už kito brėško ir švito anapus ribos..." Svelnus, kalbus, poetiškos sielos Vaitkus ir rimtas, mažakalbis, savo žodžius sverias diplomatas, o abu žemaičiai "zemliokai" su nuostabių tikslumu atkirė anų senų dienų Lietuvos katalikų gyvenimo ir darbo epizodus. Taip ir kartojosi: "Ar atsimeni, Edvarduk, tą ir tą". — "O kaip ten buvo, Kanauninke..." Abu tremtyje išgyveno "prarastoj rojau" tragediją, tačiau blaivi krikščioniška gyvenimo samprata nuskaidrino abiejų jau raukšlėmis paženklintus veidus. Kartojau: buvo vienas džiaugsmas stebėti, kaip susitinka du žemaičiai ir sutirpsta lyriškuose praieities vaizduose.

Kiek kartų pravažiudavau pro Paryžių, būtinai susitikdavau su Velioniu. Kur nors kukliame restorane pietaudami, labai įdomiai pasikalbėdavome, pasidalindavome išpuščiais, pakomentuodavome bėgamuosius dienos įvykius iš lietuvių gyvenimo. Taip periodiškai susi-

tikindamas su Turausku, pastebėjau, kad jis ne tiek sensa, kiek nyksta. Sunki materialinė padėtis vertė jį imtis apdraudos agento darbo. O tas darbas buvo ne tiek sunkus, kiek ne prie širdies. Be to, mažai ir pelningas. Vakarais vaikščioti po visokias įstaigas, pas privačius asmenis, įkalbėti juos apsidrausti, reikia turėti lankstų liežuvį, tam tikro žilumo, ko Turauskui kaip tik trūko. Tas jį kankino, slėgė, drumstė nuotaiką. Buvo skaudu tai ste-

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopėdas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. bandžiai, Spec. pagalba kojomis (Arch Support) ir t. t.
ORTHOPEDIOS TECHNICAL LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PR 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8, Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telefonas: WA 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001
Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. PR 6-1717
Rezid. 3241 West 66th Place
Tel. REPUBLIC 7-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos. Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 9 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2901 West 63rd Street
Kampus 63-Clos ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Seštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas: 476-4042
Rezid. tel. WA 10-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5819, rez. 388-2233

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.
Tel. HE 4-5758; rez. HI 5-3225

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirmad., antr., ketv. 2-9 val., penktad. 10 v. r. iki 9 v. vak. Seštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.
Ofs. 735-4477; rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.
Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.

bėti, kai tuo tarpu lietuviškoje visuomenėje susidarė nuomonė: Paryžiuje Turauskas gerai gyvena.

Užsimėgusi tremtyje artimesnė pažintis buvo palaikoma dar ir laiškais. Jis labai domėjosi L. K. M. Akademijos centro valdybos darbu, pateikdavo kai kurių tam darbu sugestijų. Kai šių metų pradžioje užsimojau parašyti platesnį darbą apie kunigaikštienės Magdalenos Radvilienės santykius su lietuviais, žinodamas, kad Velionis ją gerai pažino Šveicarijoje, parašiau Turauskui laišką, prašydamas žinių. Atsakė M. Rad-

vilienė gerai pažinęs, jai 1946 m. mirus, ją palaadojes ir turįs stenografiškai užrašytus su ja pokalbius, kuriuose ji pasakodavus savo atsiminimus. Tačiau... jau nebepajėgiais išskaičiuoti stenografuoto rašto, tam reikia ir laiko, kurio jam trūksta. Gal kada vėliau... Tai buvo paskutinis jo laiškas, iš kurio eilučių buvo matyti, kad amžiaus ir vargo našta jau visai prie žemės lenkia jo pečius.

Išvaręs tas "žemaitis gilia vagą per Lietuvos žemę", paliko arklą, kad jį į rankas paimtų kiti ir tęstų jo darbą Lietuvos laisvės dirvonuose.

Ofiso HE 4-1414, rez. RE 7-6887
DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Sešt. 12-2 v. p. p. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namu — rez. PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.
Ofs. PR 6-6022, rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; sešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.
Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
8058 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60620
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525, rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 v. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-4 val. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.
Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 8-8 val. vakar. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEMlock 6-3345
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą
Ofiso PR 8-7773, rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5-8 val., antrad. ir penktad. 1-4
Priminėja tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818, rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Sešt. 9 v. r. — 2 v. p. p.

DR. JULIA MONSTAVIČIŲ
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Vidaus ligos
40748 S. Michigan, Chicago 28, II
Telef. ofiso: PULLman 5-6766
Namu: BEVerly 8-3946
Priėmimo val.: Kasdien 6-8 p. p. Seštad. 1-3 p. p. Trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
6159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 v. p. p. Išskyrus trečiadieni

Telef. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir Sešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPECIALYBĖ ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priėmėjas Šv. Kryžiaus ligoninė
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 10 iki 12 v. v. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 2-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius. Keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val.: antrad. nuo 2-5 popiet. ketvirtad. nuo 6-8 vak. Ofiso telefonas: 776-2890
Rez. telefonas: PR 9-6790

DR. ALDONA SIMKUS
AKIŲ LIGŲ IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namu tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0817
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 1 v. p. p. ir nuo 7-iki 8 v. v. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurģija
Marquette Parko ofisas: 2541 West 71 Street, telefonas 925-8294
Res. tel. WA 5-3099
Valandos: 10-12 v. ir 7-8 v. vak. Sešt. 10-12 v. ryte.
Kitas ofisas: 4644 South Ashland Ave., tel. OL 4-2890
Valandos: 2-5 v. popiet. Seštadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROSPECT 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6199
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priminėja ligonius tik susitarus.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treč. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Seštadieniais 1 iki 4 val.
Pirmad., antrad. ir trečiad. uždaryta. Atostogose iki spalio pabaigos

Tel. PROSPECT 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val. pirm., antrad., ketv. 6-8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val. 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIŪBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
9449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirtad. 8-8 v. v. Seštad. 10-3 v.

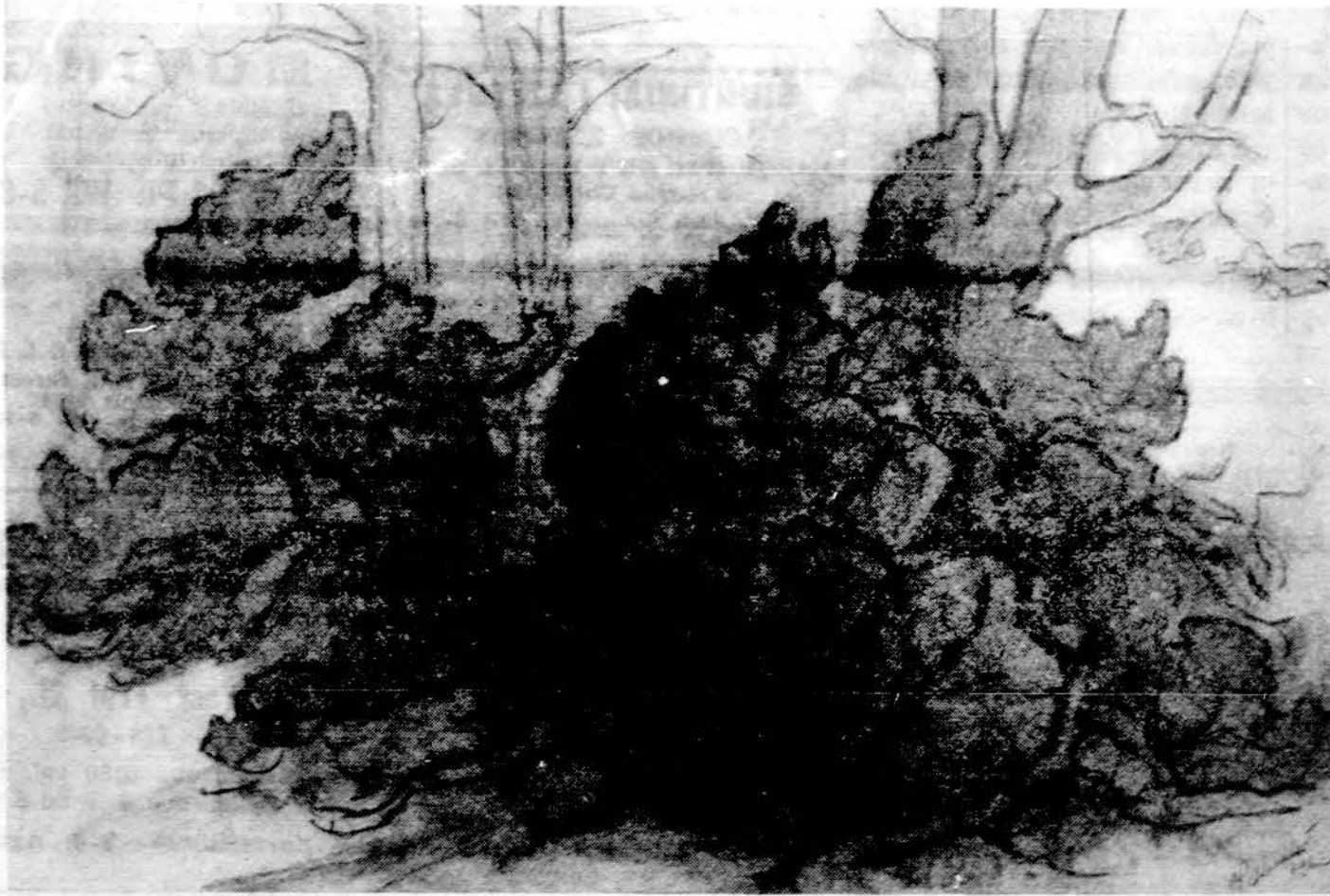
Berniukas ir medis.

Nuotrauka Algimanto Kezo, SJ

Alg. Kezys, SJ

Cody, Wyoming, 1965

V. Pazukaitė

Jaunos pusaitės

Šviesos ir spalvų poetė

Dail. V. Pazukaitės paroda Windsore

Patraukli ir miela buvo lankyti dail. Vandos Pazukaitės darbų parodoje Windsore, Ont., Kanadoje. Ne vien dėl to, kad dailininkės vardas išsivijęs meno pasaulyje iki šiol nebuvo girdėtas, bet ir dėl to, kad jos darbų nemaža dalis buvo sukurti Lietuvoje ir, tam tikra prasme žvelgiant, gali atlikti dar visai nesenas lietuvių dailininkų nuotaikas sovietinamoje tėvynėje. Vanda Pazukaitė dar tik pusantrų metų, kai atvykusi iš anapus ir apsigyvenusi Toronte. Ši jos darbų paroda yra pats pirmasis jos viešas pasirodymas šioje užjūrio pusėje. Tad, nesistebėtina, kad paroda visą laiką gausiai lankoma, o ir gražūs skaičius paveikslų jau liks nuolat kaboti visos eilės mūsų tautiečių butuose.

Kas patraukia didžiausią dėmesį, stebint Pazukaitės paveikslus, darniai pakabintus erdviuose Willistead galerijos patalpose? Tai (ir tą pastebėk tiekvienas parodos lankytojas) tas skirtumas, didžiulis skirtumas, kurį matome tarp jos dar-

bu, sukurtų, taip vadinamo, socialinio realizmo įtakoje ir tarp tų kūrinių, kurie buvo pradėti ir baigti, jau čia atvykus. Dailininkės darbų technika labai plati ir įvairi. Išstatytoje kolekcijoje matome ir spalvotus lino raizinius (juose dailininkė naudoja iki 5 atskirų spalvų) ir spalvotus medžio raizinius ir vieną juoda - balta medžio raizinį, netrukus temperos, gouašo ir gausiausiai buvo atstovaujama aliejinė tapyba drobėje.

Jos temos labai įvairios, drobėje vyrauja peizažai. Aliejinis darbus stebint, krinta akys na dailininkės didelis rūpestingumas, kūrinių kruopštus išbaigimas iki pačių smulkiausių detalių. Vyrauja šviesios, šiltos spalvos, pedantiškai išieškotos ir suderintos. Atrodo, kad dailininkė žino ir moka aiškiai ir nesudėtinga kalba save išsakyti, ir eiliniai žiūrovai tikrai nėra sunku jos tą kalbėjimą ir su-

prasti ir pačią nuotaiką pagauti. Čia sukurtuose darbuose aiški persvara ir duoklė nuosakiam modernizmui, net ir abstrakto pavyzdžių netrūksta. Iš dailininkės, dešimtmečius buvusios atitrauktos nuo vakarietiškos meno raidos, tik jau negalima reikalauti, kad modernizme ji jau būtų pasiekusi neginčijamos viršūnės, bet, tikra tiesa, kad ir naujausiose jos darbuose randame autentiško meno pasireiškimo.

Susėdame galerijos minkšta-sovelyje su dail. Vanda Pazukaitė pokalbui. Simpatingoji meimininkė noriai ir plačiai pasakoja apie meną ir visas jo kryptis Lietuvoje, apie dailininkus, jų kūrybos ir gyvenimo sąlygas. Ji ir toliau palaikanti laisvą ir ryšius su Lietuvoje patikusių kolegoms. V. Pazukaitės nuomone, dailininkų tarpe ten yra nemaža ir tikrai didelių talentų. Bet mums visiems gerai suprantamos jų turimos kūrybinės sąlygos, tad visa eilė geresniųjų dailininkų darbų, nepasiekia vėsumos, nes

AR MISIJA YRA SĖKMINGA?

(Atkelta iš 1 psl.)

lavė "ukarą" rašyti pagal partijos liniją. Ak. Žnoma, ir ten dar leidžiamą lietuvių klasikų veikalai, bet tuose leidiniuose išsivios Lietuvos dvasia išcenzūrojama arba marks stikiai išaiškinama ir išniekama. Tad tik tremties rašytojai atiteko didelis ir atsakingas istorinis vaidmuo vartyti toliau laisvosios kūrybos darbą. Be abejo, tremties rašytojų tematika, forma ir gal būt, stilius būtų buvęs kitoks, jei jie būtų kūrę Tėvynėje, tačiau laisvos kūrybos principas juos glaudžiai sieja su nepraklausomos Lietuvos literatūros tradicija. Ir aš tikiu, kad lig šiol jis tą misiją atlieka taip, kad ateities mūsų literatūros istorikai jam jokių priekaištų padaryti negalės. Aš sakau "lig šiol", nes kas bus ateityje, kai vyresnioji rašytojų karta pasitrauks iš kūrybinio lauko, galima tik spėlioti. Še mano samprotavimai bus atsakymas ir į Jūsų klausimą, ką aš laikau tremties literatūros didžiausiu laimėjimu: didžiausias laimėjimas ir yra tremties literatūros gyvybingumas, veržlumas, laisvas, individualus

naujų formų ieškojimas, tematikos įvairumas ir t. t.

— Bet Jūs minėjote, kad po dvidešimt su viršum metų Jūs nebetikite, io ta misija būtų sėkminga. Kaip tai suprasti?

— Visuomet taip būna, kad meno pasireiškimams reikalinga auditorija. Ir geriausias mitikas sus lauks fiasko, jei ji io misijas niekas nesilankys. Man kai kada vaideliojasi, kad lietuvis rašytojas tremtyje brenđa iki kaklo per apatijos jūrą ir kad tik kūrybos vėliavę jis dar neša aukštai iškėles. Žodžiu, yra pasiūla, bet beveik nebėra paklausos. Verslo pasaulyje jei prekė nebūtu paklausos, ji nustoja gaminti, bet, atrodo, kad mūsų rašytojai dėl to dar nenuleidžia rankų ir gamina toliau. Nesakau, kad tie jų "gaminiai" visada būtų tobuli, bet, kai nėra išskaityto teigiamos ar neigiamos reakcijos, atsiranda stagnacija. Mūsų visuomenės intelektualinis apsnūdimas ir nesidomėjimas kūrybinio žodžiu yra labai pavojingas reiškinys, galys turėti mūsų tautos ateitį neapskaičiuojamų nuostolių ir labai negeistinių pasekmių. krp.

ten, pirmoje eilėje, realizmas, socialistinis realizmas, atidavimas būtinos duoklės režimui, pragyvenimo užtikrinimas liepia absoliutines kūrybines pastangas atiduoti dienos reikavimams. Bet savųjų, dailininkų tarpe vieni kitiems mieliai rodo

Dail. V. Pazukaitė

savo sukurtus darbus, paisydami kitų patarimų, nors tokie kūriniai gal dar ir negreit turės progą išvysti dienos šviesą. Ar pasiekia ten lietuvių dailininkus vakarietiškos įtakos? Taip. Dalinai ir rečiau per pačius sovietinius žurnalus, dažniau per kitų kraštų, pvz. Lenkijos spaudą. Visa taip prieinama literatūra intensyviai nagrinėjama, diskutuojama, galvojama, bandoma. Prėš keletą metų sovietinamos Lietuvos spaudoje buvo išspausdintos kelios tokių, kaip Jonynas, Kašuba ir kt., darbų nuotraukos ir sovietiniai straipsniai, kritikuoją jų tuos ar kitus darbus. Tuo pačiu patys skaitytojai ir iš nuotraukų ir iš teksto jau sugebėjo susidaryti išvadas, kaip čia dirbama ir kas pasiekė ir kaip kas atliekama lietuviškosios išsivijios dailininkų Vakaruose.

Alg. Kezys, SJ

Iš leidinio "Portfolio '65"

Astride Ivaska

SENOLIAI

Mano kraujas sūrus,
Nes šešiolikos tolumų
Plankiotojai kapitoni
Svajoja apie jūrą.

Mano kraujas kartus,
Nes kursų kunigaikščiai,
Kliedėjimus busdami,
Grūmoja kumščiais.

Mano kraujas švelnus,
Nes lengvomis vyžomis
Lybių moterys
Ranka rankon ten vaikšto

BELLOGARDO SODUOSE

Mes visa žinjom šį trumpą akimirksnį.
Net tai, kas įvyks, buvo mums matoma,
Kaip gilumoj atspindys rudens lapo,
Pirm negu nukris jis nuo šakos.

Praeitis buvo netoli gėstančio saulėlydžio,
Tada laikas buvo lyg tolimam bokšte dužiai,
Vandens akimi tapo mirties paslaptis,
Kur tamsiai atspindėjo visas gyvenimas.

Ne šis pasaulis. Ir dar ne kitas.
Bet tamsa kaip kaukė priešais pakito,
Ir jėiti soduose buvo užginta.

Mums neliko nieko kito kaip vien iškeliauti.
Bet tamsa kaip kaukė priešais pakito,
Ir jėiti soduose buvo užginta.

Iš latvių kalbos vertė A. Bit.

LAUKINIAI BALANDŽIAI

Danutė Brazytė - Bindokienė

Visi tikėjomės malonios savaitės. Buvo pats vidurvasaris, pakviptęs žemuogėmis, džiuštančiu šieniu ir raudonųjų dobilų žiedais. Savaitės pradžioje į tuščią vasarnamio kambariuką įsikraustė ponas Stasys. Aukštas, net linktelėjęs, pabalintais paušiais ir šelmiška šypsenėle akyse, jis buvo labai seniai pažįstamas ir visos šeimos mėgiamas žmogus. Jautėmės ne tik laimingi, bet kartu išdidūs, kad ponas Stasys panorą dalį savo atostogų praleisti kartu su mumis. Tačiau jau patį pirmą vakarą svečias pasirodė kažkaip keistas.

Mūsų apylinkė pasižymėjo gausiu laukinių paukščių įvairumu. Nuo pat aušros ir net po saulės nusileidimo laukuose tas margaplunksnis choras skambėjo tokia nuostabia, nesiliaujančia harmonija, kad nejučiomis atsiradavo šypsnis lūpose ir judrumas pavargusiame žingsnyje. Ponui Stasiui jau buvome pripasakoję apie mažuosius giesmininkus. Jis net ruošėsi jų balsus įrašyti į juostelę, kad žiemos nuobodume galėtų pasidžiaugti vasaros atsiminimais.

Pasirodė, kad ne visi paukščiai žavėjo mūsų svečią. Vos tik, saulei leidžiantis, pro bendrą čiaušėjimą prasikišo sopulingas laukinių balandžių tūtavimas, ir jis netikėtai prarado nuotaiką.

— Koks čia paukštis? — neramiai paklausė. — O gal ne paukštis? Pirmą kartą girdžiu tokį keistą balsą.

— Laukiniai balandžiai! — vienbalsiai paaiškino vaikai, patenkinti savo žinojimu.

Mes sėdėjome ant cementinių laiptų, iš kurių tebesklydo dienos šiluma, nors rasota žolė jau dvelkė šurpia vėsa. Saulėlydžio nutviskustoję padangėje suko lėktuvas, paskui save vilkdamas dvi skaisčiai baltas dūmų juosteles, tarsi mižiniškas plieninis voras,

betiesias savo tinklą naktiai sugauti.

— Keistas balsas, — pakartojo kažkur mintyse paklydęs ponas Stasys. — Toks vienodas ir gūdas. Nežinia, ar tie paukščiai skundžiasi ar džiaugiasi.

— Ar teko kada matyti laukinį balandį? Rytoj parodysiu. Jie tokie paigai, nutekinti, molio spalvos. Ir balsas kaip molinių dūdelių... — man staiga pasidarė nedrašų, bet sustoti negalėjau. Laukiniai balandžiai visuomet prikeldavo vieną iš maloniausių vaikystės prisiminimų. Grįždamo atidai ir jomarkai su klegančia, linksma žmonių spūstimi, prekiautojų stalais miestelio aikštėje ir molinėmis švilpynėmis. Jos buvo riestaragių avinelių, gyvačiukių ir kitokių nuostabių gyvūnų pavidalo, išrašytos ryškiais pagražinimais. Tačiau man geriausiai patikdavo karveliukai. Pirkdavau bent po vieną kiekviename turguje ir didžienuodavau. Švilpaudavau, saugodavau, kad užtektų iki kitos progos. Savo mieląjį atsiminimą nejučiomis paverčiau žodžiais, nes tingioje vakaro ramybėje buvo labai lengva pasakoti. Išsismaginusi nepastebėjau, kad mūsų svečio veidas keitėsi, kad jo akyse dingo šypsnis.

Ūmai ponas Stasys atsistojo ir nužingsniavo į savo klėtę. Likome nustebinti, ko ne užgauti. O laukiniai balandžiai toliavo savo raudą, sutūpę ant telefono vielų. Uosyje už klūono jie turėjo savo lizdus, jau daugelį metų grįždami į juos iš žiemos tremties.

Po gero pusvalandžio svečias vėl prisitino prie mūsų grupės. Jo rankos virpėjo taip pastebimai, kad degtuko liepsnų vos pajėgė suderinti su cigaretės galu.

— Būkite malonūs, paskolinkite radiją.

Tas paukščių keliamas triukšmas neleis užmigti.

— Argi radio triukšmas malonesnis? — neiškentė vyras. Jį taigpi erzino toks neužtarnautai nemalonus svečio elgesys.

— Mūsų moliniai karveliai jau turi mažų paukščiukų! — netikėtai pasigyrė jauniausias šeimos narys. — Vakaro po medžių radome kiaušinių lukštų...

— Jie tikrumoje vadinami laukiniais balandžiais, — oriai paaiškino vyresnysis, — bet mama taip pavadino.

— Man geriau patinka moliniai karveliai, — užsispyrusiai tarė mažasis.

— Mes mėginome iš molio pasidaryti tokių švilpynių, bet neišėjo. Čia, tur būt, molis kitoks, arba nemokėjome.

— Gal jūs mokate, pone Stasy? — vaikų akyse įsižiebė vilčiai. Juk senasis jų draugas mokėjo tiek nuostabių dalykų.

— Kodėl jūs visi taip užsiėmė laukiniais karveliais? — aštriai nukrito žmogus. — Yra ir kitokių paukščių! Dūdeles reikia daryti iš karklo, ne iš molio! — jis nubloškė degandį cigaretę į rasotą kiemo žolę ir skubiais, piktas žingsniais paspruko į savo kambarį. Gležnas dūmų siūlis nedrašiai nulingavo paskui ir kibirkštelė užgeso rasos lašeliu paliesta.

Gulti nuėjome prislėgtoji nuotaikoj. Savo pastogėj jautėmės kažkuo įžeidę mielą svečią. Tačiau žmogus buvo senyvas, dėl to dalį jo blogo tipo suvertėme ilgai kelionei ir vietos pakitėjimui.

Piešianis Birutės Bulotaitės

Kitą rytą kieme vėl ulbavo švilpyniški laukinių balandžių balsai, ir poną Stasį pavėikė jie lygiai taip, kaip vakar.

— Aš juos pirmą kartą girdžiu, — niūriai pareiškė, šnairuodamas į uosį su lizdais. Jis atrodė toks nepailsėjęs, lyg senesnis.

— Tur būt, ne visur yra, — atsikliau pajusdamą tą patį nuvilintį nepasitenkinimą. Jeigu jam nepatinka molinių karvelių ulbavimas, tegul nesiklauso. Mums šie paukščiai buvo ypač svai ir mieli.

Savaitė maloni nebuvo. Ponu Stasiu jautėmės tikrai apsiyplę. Retkarčiais jis būdavu senoviškai linksmas ir įdomus, bet vos tik laukuose suaidėdavo laukinių balandžių tūtavimas, žmogus pasikeisdavo. Jis ir atrodė nedamiges, susirūpinęs, nelaimingas. Ėmėme bijoti, kad neirusigtų. Pora kartų atsargiai mėginau teirautis jo elgesio priežasties, bet ponas Stasys gudriai nusukdavo pokalbį kitais takučiais.

Vieną dieną vaikai ir vyras išvažiavo meškieroti. Aš turėjau reikalų netolimame miestelyje, dėl to ponas Stasys sodyboje liko vienas, tvirtai prisizadėjęs nenuobodžiauti.

Grįžti pasitaikė daug anksčiau, ne kaip tikėjau. Vos spėjau įsukti pro vartus, akis užplūdo nemalonus vaizdas. Ponas Stasys buvo ilgąsias kopėčias prirėmęs prie uosio kamieno, stovėjo jų viršuje ir atsidėjęs ardė laukinių balandžių lizdus. Mano mintyse netikėtai švystelėjo kitas panašus vaizdas iš ankstyvos vaikystės metų. Namu, kuriamė anuomet gyvenome, pastogėje kregždės buvo prisilipinusios keletą lizdų. Mūsų šeimninkas palaukė, iki jos išsiperėjo kregždėdūrys ir tada, paėmęs kartį, nudaužė molinius namelius su plikučiais jų gyventojais. Prie išarsytų laukinių balandžių lizdų, aš vėl tapau išsigandusiu vaiku.

— Kaip jūs drįsote! Ką jūs darot! — klykiau, bėgdama pro kiemą.

Žmogus išsigando, susverdėjo, vos ne-

(Nukelta į 4 psl.)

ROMUALDAS VISKANTA - PURDUE UNIVERSITETO PROFESORIUS

Trisdešimt ketverių metų lietuvis pakeltas į pilnus profesorius

Su džiaugsmu lietuvių visuomenei pristatome tikrai išskirtiną įvykį: mūsų jaunosios kartos intelektualui, inžinerijos mokslų daktarui Romualdui Viskantui Purdue universitetas suteikė pilno (ordinarinio) profesoriaus vardą.

Jau pats faktas liudija didelį atsiėmimą. Lietuvių visuomenei dar būtų įdomu atkreipti dėmesį į savuosius akademikus ir paskaityti, kiek iš tikrųjų savose specialybose dirbančių pilnų profesorių šiandien turime ir kiek tik iš mandagumo ar įpročio profesoriaus tituluojame. Jeigu į Viskantą panašius rasime dar bent tris, tai bus labai gerai, nes, pavyzdžiui, sekant spaudą, pastebėjome, kad paskutinis tokį paaukštinimą yra gavęs prof. L. J. Šimutis, dirbęs "Chicago Teachers College". Čia apie įvairius instruktorius, lektorius, asistentus ir docentus skaitome apskiai kiekvieną pavasarį ir rudenį.

Prof. R. Viskanta

1955 m. mechaninės inžinerijos bakalauro laipsniu. Tuoj pat, gavęs st. penđiją, išvyko į Purdue universitetą specializuotis termodinamikoje ir šilumos perdavime. 1956 m. — mechaninės

inžinerijos magistras. Pradeda tyrinėjimo darbą garsioje Argonne laboratorijoje, netoli Chicago. Čia savąsias žinias jungia su atomineis tyrinėjimais ir studijuoja toliau. 1960 m. Purdue universitetas suteikia jam inžinerijos mokslų filosofijos daktaro laipsnį. Vėl su naujom žiniom grįžta į Argonne laboratoriją, dirba ir kurį laiką dėsto vakarinius kursus Illinois Institute of Technology univer-

BANGA
TV - Radio - Stereo
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd Street
Tel. 434 - 0421

P. Rudėnas K. Šimutis

sitete. 1962 m. docento (associate professor) titulu išsikela akademiniam darbui į Purdue universitetą, ir šiandien regime jį, kaip pilną Purdue universiteto profesorių.

Suprantama, kad čia suminėtos datos bei atsiėmimai sudaro tik vieną medalio pusę. Klausiamo: kas per aplinka, kas

per šeima, kas per sąlygos pajėgė suformuoti, išugdyti tokią asmenybę? Žiūrint į jo nueitą kelią, būtų neteisinga ir nedėkinga nesuminėti jo tėvelių, p. Vinco ir Genovaitės Viskantų bei lietuviškos mokyklos įtakos. Su jais buvo žengti mažieji, bet labai nukelta į 5 psi.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8 - 5875

Veđėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.

2666 W. 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864

Lietuvių bendrovė, kuri turi telefontinius siuntinius į Lietuvą. Didelis pasirinkimas geriausių rūšių medžiagų ir kitų prekių žemo kainomis.

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna aprauda.

2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

Restoranas Neringa

LIETUVISKI IR AMERIKONISKI VALGIAI

2632 West 71st St.,
Telef. — 778-9359

Atdara kasdien nuo 6:30 val. ryto iki 8 v. v. Sekm. nuo 9v. iki 8 v.v. sav. Teresė Karvelaitienė — T. J. Aguiar

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS RADO STEREO APARATŲ PARDAVIMAMS IR TAISYMAS. ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS RADO STEREO APARATŲ PARDAVIMAMS IR TAISYMAS. ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

MARQUETTE PARK — AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp įmėnintųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdžiai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palūginamais aukšta dividendais. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stipriausiais finansiniais ir teikti patius geriausius patarnavimus mūsų tautyno ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedame darbais ir finansais, kad galėtumėte geresnio gyvenimo sąlygas. Kviečiame visus tautyno ir nusikvėmė reikalingus kviptis į Chicago Tautyno ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL direktoriu taryboje ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS IEKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance
- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal S+amps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M.

LAUKINIAI BALANDŽIAI

(Atkelta iš 3 os)

nuvirdamas su kopėčiomis, paskui ėmė atsargiai lipti žemyn.
— Ponai, aš juk nieko blogo... — jo apatinė lūpa keistai virpėjo, o kaktą rasojo stambiais prakaito karoliukais. Tarsi ramindamas mane, norėjo uždėti ranką ant peties.
— Nelieskite manęs! — susukau, springdama ašaromis, pati nežinodama, ar daugiau gailėtis pūkuotų, žiobėjančių balandžių, ar suplėšyto savo pasikėlimo žmogumi. Akiai grobiau lizdų likučius, norėdama juos kaip nors paslėpti, kol sugrįš vaikai.
— Ponas Stasys tylėjo. Jis sėdėjo ant paskutinės kopėčių pakopos veidą paslėpęs rankose. Gal būt ir jis verkė.
— Mūsų pažintis yra sena ir, bent man, iki šiol labai maloni, — šiek tiek susivaldžiusi prabilau. — Nejaugi ir dabar negalite pasiaiškinti?
Zmogus lėtai atsistojo. Padėjo kopėčias ir, grįžęs prie usio, ilgai rinko ištarsytus šiaudgalius. Virš mūsų galvų plasniojo molūgių karveliai ir išsigandusiais, gūdziais balsais apraudojo savo nelaimę. Visuose laukuose plieskė geltona vasaros diena, mirgėdama vėlyvų radastų kvape ir įvairiaspalvių peteliškių sparnuose.
— Aš buvau, bene, vyriausiojo jūsų sūnaus amžiaus, — pasiryžusiu balsu pradėjo žmogus, išsitiesdamas persiko šešelyje. Aš likau stovėti, stengdamosi visą dėmesį sukaupti nokstančių persikų apvalume, kad nereikėtų žiūrėti į išpažįstančiojo akis.
— Buvome labai neturtingi, dėl to mane,

vyriausią sūnų, išsiuntė ganyti. Bet čia nieko nauja, tiesa? — ponas Stasys skėstelėjo rankomis, net mėgino šypelti.
— Mano naujasis šeimininkas turėjo vienturtį, maždaug mano metų sūnų. Tarp mudvių įsiviešpatavo nepasitikėjimas, net, sakytčiau, neapykanta beveik iš pat pirmo žvilgsnio.
— Berniokas turėjo visko, ko aš neturėjau, ir nesidrovėjo man tai kiekviena proga prikišti. Jis pravardžiuodavo mane, išvaikydavo kiaušius ir pridarydavo kitokių šunų, už kurias gaudavau savo nugara atsakyti.
Ponas Stasys visuomet mokėjo pasakoti. Dabar taip pat netruko pagauti mane ir vedė skurdžios vaikystės takais, leido kartu pergyventi skriaudžiamo piemenuko širdgėlą.
— Artėjo Petrinės. Mūsų bažnytkaimyje tai dideli atlydai, todėl šeimininkė pažadėjo mane išleisti į sumą. Prisipažinsiu, jog bažnyčia man nedaug rūpėjo. Idomiau buvo, kas dėjos už akmeninės šventoriaus tvoros. Jūs aną kartą kalbėjote apie atlydus ir jomarkus, tai atminime jie dar užsilikę. Pasakoti nereikia.
— Nors mūsų amžius toks skirtingas, aš taipgi geriausiai mėgau molines švilpynaites. Į mūsų miestelį tokiais progomis atkeliavdavo švilpynių Petrelis. Taip jį visi ir tevadino. Zmogutis buvo senas, ligūstas ir visiškai kurčias, bet jo rankos pagaminėdavo tokias molines dūdeles, kokių niekas kitas nebūtų mokėjęs padaryti. Keisčiausia, kad jo švilpynės aidėdavo gražiausiais balsais, kai tuo tarpu Petrelis negirdėjo jokio garso. Mano mama kartą paaiškino, kad žmogelis girdėjo širdimi, o širdies klausia jautresnė už geriausias ausis.
Valandėlę jis tylėjo. Gal matydamas, kad aš buvau išėjusi į anas vaikystės dienas ir prie švilpynių Petrelio stalco be žado klaus-

iausi molinių karvelių burkavimo.
— Aš ruošiausi pirkti dūdelę! Tokią šviesiai rudą, mėlynomis kriputėmis ir baltais taškeliiais išrašytą. O jos tūtavimo man būtų pavydėję ne tik karklynų lakštingalos, bet ir išdidusis ūkininkaitis. Savo slaptą džiaugsmą nešiojau vienas, iki jis išaugo, iškilo lyg ragaišio tešla, užpildė visą mane ir ėmė dūsti. Tada pasigyriau ūkininko berniukui, nes nieko kito arti savęs neturėjau.
Pasakotojas atsistojo ir ėmė žingsniuoti dulkėtu keliu, palikęs persikams brandinti savo vaisiuose vasaros dienų saldumą. Jis net neatsisuko pasižiūrėti, ar seku paskui.
— Vaikėzas juokėsi iš manęs! Užvertęs galvą, susiėmęs pilvą rankomis, kone ant žemės parpušdamas. Ne tokiems piemenims švilpynių Petrelis stebuklai! Geriau išsisukčiau karklo dūdelę, švilpynės tikrai negausiu. Negausiu!
Zmogus dribte sudribo ant griovio kranto tarp baltųjų barkūnų, vikių ir motiejų-

kų, tartum prisiminimas visai išsėmė jo jėgas. Aš pasekiau jį pavyzdžiui. Jaučiau, kad ponas Stasys niekuomet to niekam pasakojęs nebuvo, todėl buvau pasirodusi dar ryt viską, kad tik nenutrūktų žodžių vėrinėlis.
— Parginęs namo supratau, kodėl taip juokėsi šeimininko sūnus. Mano pinigai buvo dingę. Kas juos paėmė, žinojau, bet mano skundu vargiai kas būtų tikėjęs.
— Tą vakarą negalėjau užmigti. Vis galvojau ir galvojau apie atlydų linksmybę, molinės švilpynės ir skriaudą, neuztarnautai man padarytą išdykusio, išlepinto bernioko ranka. Jis, žinoma, nusipirks molinį karvelį ir švilpūs, tūtuos visą vasarą, ne duodamas man ramybės.
— Kai visa sodyba nurimo, aš tyliai išslinkau pro klėties duris. Buvau nusprendęs nubėgti iki švilpynių Petrelio nakvynės vietos, nors apžiūrėti jo prekes ir paliesti jas savo rankomis. Naktis buvo juoda ir vėjuota, bet aš kelį žinojau ir baimės nejaučiau. Petrelis juk buvo kurčias, o mažuose miesteliuose naktį negyvai ramu.
— Ūmai žmogus atsisuko į mane ir sugriebė už rankos.
— Jūs turite tikėti, kad aš tik pažiūrėti norėjau!
Jo veide dingo senatvė. Prieš save mačiau mažą, išsigandusį berniuką, kuris laukė mano žodžių su tokia baimė ir viltimi.
— Aš tikiu, — tariau švelniai, kaip vaikui, ir jis kalbėjo toliau.
— Bevertant švilpynės pintinėse, mane apėmė neapsakomas gaudulys, pavydas ir pyktis. Net nepajėgdamas galvoti, ėmiau tempti pintines iš vežimėlio, tiesiai per rasotą lanką, pro sėnuosius kapus ir versti švilpynės į upelio dugną. Tuščias pintines grąžinau atgal, bet vieną molinį balandį pasilikau sau ir paslėpiau kišenėje.
— Ryte nenoromis išėjau į miestelį.

švilpynių Petrelio įprastoji vieta buvo kalnainčiai tuščia. Žmonėse erzėjo, skraidė pikti žodžiai apie kažkokį, nežinomą niekšą, pavogusį seno, vargingo žmogelio beveik visų metų darbą, paskutinių duonos karnį išplėšusį iš burnos. Aš užsikimšau pirštais ausis ir pasileidau bėgti namo. Ne pas ūkininką, pas mamą ieškoti nusiramino. Gražiąją švilpynę sudaužiau ant akmens pasidėjęs. Sumaliau į dulkeles ir išbarsčiau rūgių lauke.
— Kaltę taip lengvai išpustyti nepavyko. Buvau nutaręs, kai tik uždirbsiu daugiau pinigų, atsilyginti švilpynių Petrelui. Tačiau kitais metais jis neatvažiavo į Petrinės, Žiemą nurimė, dar padidindamas mano sąžinės graužimą.
Ponas Stasys išsitraukė nosinę ir ilgai šluostėsi kaktą. Reikėjo man dabar ką nors sakyti. Guosti, nuraminti ar pajauokauti, bet neatradau tinkamo tam žodžio.
— Ar ne juokinga? — liūdnei nusišypsojo žmogus. — Tą kaltę išnešiojau visą gyvenimą. Kartais beveik pamirštu, bet jūsų laukiniai balandžiai visi iš pusiausvyros išstūmė, taip kaip tada švilpynių Petrelio vežime pintinės su naujomis didėlėmis. Jie tikrai nuostabiai panašūs, tik kripučių ir taškiukų trūksta. Ir balsas toks pat. Gal dabar palengvės išsipasakojus... Tik vaikams nesakykite apie lizdus.
Dar tą patį vakarą ponas Stasys išvažiavo atgal į didmiestį, kur pro triukšmą ir skubėjimą negirdėti gūdas laukinių balandžių ūbavimo. Aš nuširdžiai linkėjau senukui ramybės. Tačiau jis pats juk sakė, kad širdies klausia jautresnė už ausų. Joje aidinčią balsų negali nustelbti joks išviršinys triukšmas.

ROMUALDAS VISKANTA

(Atkelta iš 4 psl.)

Svarbūs žingsniai, čia grūdinosi 18 jo pirmųjų pavasarių. Gyvenimas Amerikoje, bent pra-džioje, jau buvo kietesnis: dar-bas fabrike, vakarinė mokykla — visi žinome — nekvepia atos togom's. Aišku tačiau yra tai, kad jau universiteto studijas pajudino savo kelią bei tikslą žinanti val'a, su vargo ragavu-siom rantom. Per paskutinį de-simtmetį tikrai lygų vaidmenį yra suvaidinusi ir jo žmona, maloni p. Birutė Viskantienė, šeimos džiaugsmų ir rūpesčių dalininkė. Ji yra ir dviejų Viskantų motina ir ta ypatinga druska, kuri gal supratimu, gal asmenine auka ar savo įžvalgumu pajėgė sukurti tokią namų aplinką, kurios reikia tėvui, vyrui, visuomenės nariui, o kartu ir ypač kūrybingam moks-lininkui.

Žinoma, kokia nauda būtų iš talento, aplinkos, iš tų pirmųjų atsargiai statytų žingsnių, jei-gu trūktų vidinės kibirkštės, einamo kelio krypties ar kant-rybės. Tad net nebandant iš-skaičiuoti jo charakterio bruo-žų, sustokime prie jo nuoseklu-mo bei kruopštumo. Štai pa-vyzdys: Illinois universiteto bendrabučio gyventojai prisiri-mins, kad kai apie 10 val. vaka-ro mūsų Lietuvos sporti-ninkai šlapi grįždavo iš sporto salės, Viskanta, jau pamokas paruošęs kitai dienai, vartyda-vo žurnalą arba klausydavosi dienos nuotykių. Arba kad ir šių eilučių autorius, prispaus-tas terminų, dažnai plūsdavo paskutinį vakarą ir kartais bėg-davo pas Viskantą klausis pa-tarimo: Viskanta, visada mie-lai pagelbėjęs, jau dirbdavo prie sistemingai kiekvienai die-nai išdalytų k'tos savaitės už-davimų. Todėl nesistebėtina, kad talento bei disciplinos re-zultate jo Illinois universiteto baigimas buvo neeilinis — nau-dojantis akademinė terminolo-gija — su "high honors". Nesistebėtina, kad jis priklauso ir visai eilei scholastinių garbės organizacijų.

Iš to, kas pasakytą, nesusi-darykime išpuščio, kad univer-sitete R. Viskanta tebuvo tik knygų pelė. Visai ne: jį matė-me ir sporto žaidynėse, nueida-vome kartu į kinus, j's dalyva-vo lietuvių studentų veikloje, talkindavo lietuvių studentų "jazbutvakarių" organizavime, jis buvo ir mielas brolis skau-tas ir spaudos darbuotojas.

Zvelgiant praeitin, jis buvo vienu iš 40 jaunuolių, atstova-vusių Lietuvą 1947 m. pasau-liniame skautų sąskrydyje prie Paryžiaus, Jamboree de la Paix. Jis — aktyvus akademikas skau-tas Amerikoje, išrinktas į Korp! VYTIS valdybą ir 1956 — 1957 m. buvęs Korp! pirmi-ninku. Akademikų skautų gy-venimu tais laikais besidomėję prisimins, kad korporacijoje maždaug tuo metu ėjo "pareigų perdavimas" iš Vokietijoje stu-dijavusiųjų rankų Amerikos universitetų studentams. Giliau žvelgiantieji neabejos, kad Vis-kanta buvo bene iškiliausiu Korp! pirmininku užjūriuose, kad jis sudėjo pagrindus tuč-tuoju po jo kadencijos pas'ektam organizacijai zenitui. 1957 — 58 m. jis redagavo savaitines "Skautybės Kelio" skiltis "Drau-go" dienraštyje, kas irgi laiky-tina didesnių reikalavimų bei sistemingo darbo pasireiškimu.

Purdue universitete

Purdue universitetas yra ne-abejotinai viena iš žymesniųjų JAV akademinų institucijų, tarp kitų mokslo šakų išskirti-nai besireiškiantis ir šilumos bei medžiagų transporto srityje. Kaip ir kiekviena mokykla, Purdue turi savotišką akademi-nį koloritą, kuris veikia į moks-linio darbo aplinką bei suteik-tas priemones. Skaitytui čia ir grubi universiteto statistika

bus įdomi, stebinanti skaičiais ir bent truputį nušviečianti pa-dėtį. Vien Lafayette, Ind., mies-te mokosi daugiau kaip 20,000 studentų, nors universiteto sky-riai veikia dar 4 Indianos val-sybės miestuose. Lafayette mies-te universiteto pastatai užima apie 365 akrus ploto. Metinis biudžetas per 60 milijonų dole-rių. Universitetas jau veikia 92 metus, kas JAV vidurinių va-karų akademinė institucijai yra visai rimtas amžius; palygini-mui — Illinois universitetas 1967 m. švęs savo šimtmetį. Purdue universitete veikia 16 fakultetų, 56 departamentai, tei-kiami bene visi akademin'ai laipsniai. Aukštesniesiems laips-niams nuolatos ruošiasi apie 5-000 studentų, t. y. tie, kurie jau yra gavę bakalaurą. Pereitais metais iš viso suteikta daugiau kaip 4,000 mokslinių laipsnių. Be abejo, visko neįmanoma su-minėti, tad tik sustokime prie universiteto augimo ir pažan-gos: pastebime, kad pirmąjį doktoratą universitetas suteikė tik 1928 metais; 1930 teturėta 5,700 studentų...

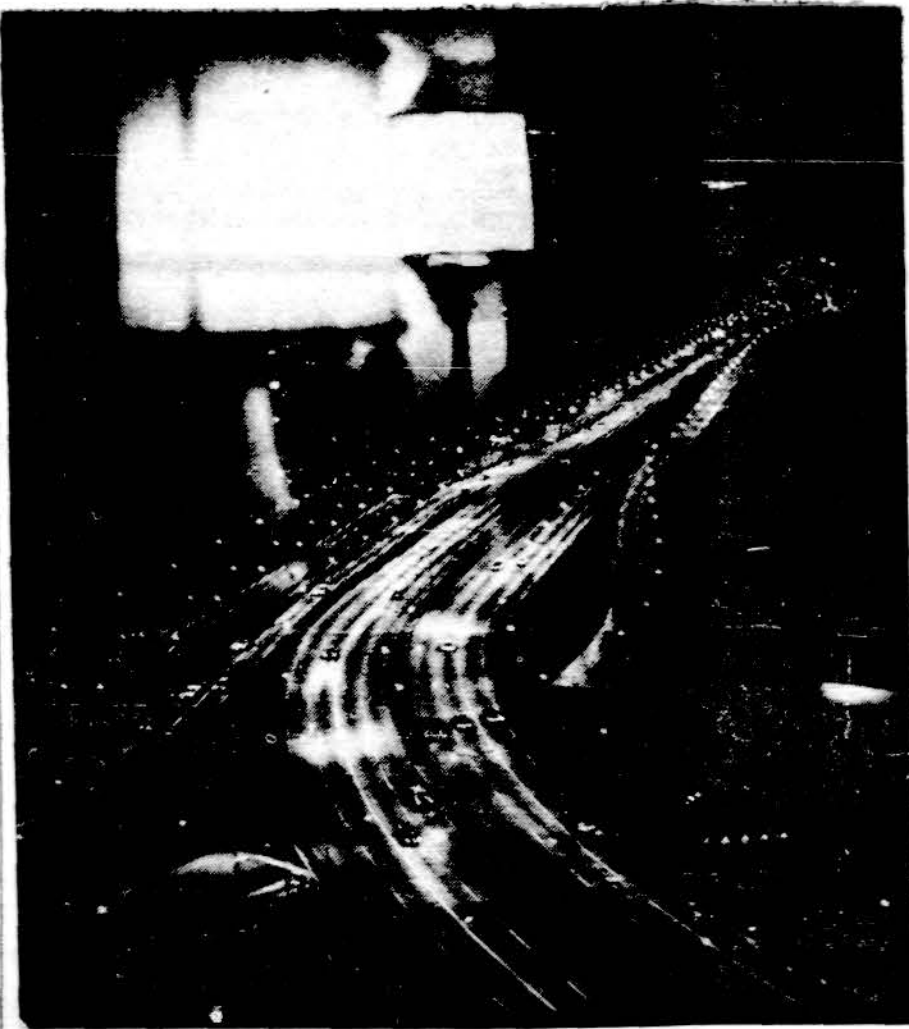
Prof. Viskanta darbuojasi In-žinerijos fakulteto mechaninės inžinerijos departamente. Pe-reitais metais šis departamen-tas turėjo 25 pilnus profeso-rius, 17 docentų (jų tarpe ir Viskantą) ir per 30 žemesnio rango mokojo personalo. De-partamente dirba pasaulinio garso specialistai (kaip kad prof. Zucrow) ir keleta pasižy-mėjusių, Amerikos masto aka-demikų. Prof. Viskanta čia spe-cializuojasi šilumos bei medži-gų transporto srityje ir dėsto bakalauratą turinčių (— gra-duantų) lygio kursus.

Mokslinės detalės

Daugeliui yra žinoma ir su-prantama, kad universitetuose kone visi iškilieji technikai ne tik dėsto kursus, bet ir tiria naujas mokslų sritis. Prof. Vis-kanta čia reikišiasi trejose plot-mėse. Jis dalyvauja departa-mento šilumos bei medžiagų transporto laboratorijos darbu-ose, ypač koncentruodamasis šilumos radiacijoje — spindulia-vime. Antra, pats tyrinėja atsikirus klausimus ir juos skelbia — spausdina. Trečia — moky-tojauja, konsultuoja tezių dar-bų tyrimuose ir užsima kitu bendru vyresniųjų studentų ruošimu.

Kokios temos, kokie darbai užpildo mūsų profesoriaus dar-bo dieną? Visų pirma suminė-tina, kad šilumos perdavimas, o taip pat ir medžiagos transpor-tas yra komplikuoti ir analiti-niams sprendimams lengvai ne-siduodanti sritis. Kas yra tas šilumos perdavimo mokslas? Tai energijos perdavimo studijos, formuluojančios taisykles bei skaičiavimų metodus, ku-riais išreiškiamas energijos te-kėjimas iš šiltesniojo kūno į šaltesnį. Suglaustai kalbant, yra trys šilumos perdavimo bū-dai, t. y. laidumas — konduk-cija, konvekcija — šilumos transportas kokiame skystyje ar dujose (vamzdžių pagalba) ir trečias — spinduliavimas ar-ba radiacija.

Prof. Viskantos dėmesys yra sukauptas šų laikų proble-moms, kurios prasideda atomi-niais reaktoriais, didelis ener-gijos generatoriais — transfor-matoriais iš vienos pusės ir ri-bojasi studijomis apie energijos transportą iš augančio augalų lapu, astronominių kūnų ar ne-paprastai aukštos temperatūros (100,000 laipsnių karščio) šal-tinių. Kad ir su šiuo, labai pa-viršutiniu įvadu gal bus la-biau suprantami ir įvertinami prof. Viskantos mokslinių dar-bų — atspausdintų straipsnių pavadinimai, kurie pa'ustruos lemuojo profesoriaus įnašą moks-lui: "Šilumos perdavimas į skys-tą metalą, kurio fizinės savy-bės kinta"; "Kritiškas šilumos

Alg. Kezys, SJ. Chicago, 1965 (Iš leidinio "Portfolio '65")

kiekis sukuriniame tekėjime"; "Šilumos spinduliavimas spindulius geriančioje ir sklaidančioje medžiagoje"; "Kintantis spinduliavimas kaistančiame ir vėstančiame dujų kamuolyje" ir t. t.

Suprantama, kad Viskantos srities kolegai kelių straipsnių pavadinimų neužteks, gi eili-niam laikraščio skaitytojui ir čia suminėti jau gal bus neįdo-mūs, per techniškai. Tad le'skite patenkinti skaitytojo intuciją kitokiais duomenimis. Prof. Vis-kanta savo pirmą mokslinį straipsnį atspausdino 1958 m., t. y. prieš 8 metus. Šiandien Viskanta jau turi paskelbęs 28 savo darbus spaudoj, jų tarpe ir atskiru Argonne laboratorijos raportu išleista savo dokto-rato tezė. Be to, yra paruošęs 4 didesnes apimties pranešimus, visą eilę knygų bei kitų moks-linių darbų kritikos — vertini-mo straipsnelių.

Viskantos mokslinę apimtį dar ludija kiti du faktai. Pir-ma — jis jau yra tokioj plot-mėj, kad yra kviečiamas rašyti platesnes, apžvalginio masto studijas. Tų studijų tikslas daž-niausiai yra: "atskirti grūdus

mojo personalo; doktorantui skiriamas net visas mokytojų komitetas, kurio pirmininkui tenka bene didžiausio dėmesio pareiga.) Šiuo metu prof. Vis-kanta globoja 3 magistro kan-didatus ir 7 doktorantus.

Kaip tampama profesorium

Zvelgiant į Viskantos darbus, kvalifikacijos bei dabar gautą paaugstinimą, dažnam kil's klausimas: kas per mechanizmas, kas per procedūra, kuria doc-centui suteikiamas profesoriaus vardas? Purdue universitete do-cento kelias yra toks:

Visų pirma, vienas iš departa-mento pilnų profesorių do-centų turi rekomenduoti departa-mento vedėjui. Vedėjas reko-mendaciją perduoda departa-mento pilnų profesorių komisi-jai, kuri surenka visus kandi-dato mokslinio darbo bei pasi-reiškimo duomenis (straipsnius, pranešimus, tyrimus, darbų kla-sėje, darbų su graduantais ir t. t.), įvertina juos ir motyvuotą nuomonę pateikia departa-mento vedėjui. Vedėjas skelbia balsavimą, kuriame dalyvauja visi profesoriai, bet tik departa-mentui ir, gavęs palankų pritari-mą, visą bylą persiunčia fakul-teto dekanui. Dekanas šią pro-cedūrą pakartoja fakulteto plotmėj, tik jau čia balsuoja ne visi profesoriai, bet tik repara-tamentų vedėjai. Toliau kreipiamasi į universiteto presiden-tą bei senatą. Šioje studijoje belieka daug ar au mažiau for-malumi, tačiau, techniškai žiū-rint, byla dar gali būti numa-rinta. Prof. Viskantos atveju, aišku, ji praėjo be kliūčių, nes š. m. kovo 3 d. laišku jį kreipė Purdue un'versteto vice-presidentas akademiniais rei-kalams: "Gerbiamas Profesoriau Viskanta:

1966 kovo 2 d. posėdžiavęs un'versteto senatas patvirtino mokojo personalo komisijos ir universiteto prez-dento re-komendacijas Jūs pakelti į me-chaninės inžinerijos Profeso-rius laipsnį. Šis pakėlimas įsi-galios nuo 1966—67 mokslo me-tų pradžios.

Universiteto prezidentas jun-giasi prie mano čia reikišiamų sveikinimų, pripažįstant Jūsų atsiektus profesinius laimėji-

nuo pelų" ir nubrėžti ribą, kur šiandien vieno ar kitoj mokslo-srityje stovima ir kuria linkme su tyrimais privalome eiti pir-myn. Visiems turi būti supran-tama, kad kokie naujokai, ra-šeivos, technikos politikier'ai tokių studijų nerašo: čia reikia rimto ir autor'tetingo savo srities žinovo. (Palyginimui čia prisiminkime pasauliniai žno-mo prof. St. Kolupailos 1961 m. angliškai paruoštą ir išleistą kapitalinės apimties hidrologijos bibliografiją.) Antras, labai šil-tas, asmeninio pobūdžio pavyz-dys: jau prieš trejus metus Cle-velande gyvenęs ir struktūrose besispecializuojąs Illinois uni-versiteto alumnas dr. R. Kašū-ba, man pasakojo, kad jo bend-radarbiai Viskantos pavarde atsimeina, darbus vertina ir lai-ko jį kylančia žvaigžde šilumos perdavimo srityje.

Šalia kitų profesoriaus parei-gų su malonumu pastebime, kad Viskantos "globoje" magistro laipsnį jau gavo du studentai, o vienas buvo atžymėtas mecha-ninės inžinerijos filosofijos doktoratu. (Vietinėje sistemoje magistro kandidatas dirba su paskirtu patarėju ir moko-

DRAUGAS, šeštadienis, 1966 m. spalio mėn. 1 d.

mus. Mes Jums linkime daug lo, darbo, rūpesčių ir džiaugs-laimės ir pasitenkinimo gyveni-mo dalininkai, be abejo, jun-me bei Jūsų darbuose Purdue universitete".

A. D.

Profesorius Viskantos moks

Vis kas tik reikalinga namų pagerinimui ir pagrazinimui

T V O R O S: įvairiausio alu-minijaus, plastikos, plieno, įvai-rių spalvų.

S T O G E L I A I

DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus kon-strukcijos.

Naujaisi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

KOSTAS BUTKUS (dirbtuvė)
6811 South Bell Avenue, Chicago, Illinois 60636
Tel. PR 8-2781 rytais ir vakarais: LU 5-6291 bet kuriuo laiku.

RUDUO JAU ČIA NETOLI IR KALĖDOS...

Dabar jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti, kokį dovanų siuntinį pasiūsti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinau-dojant leidžiamų siūstų prekų kainoraščiu, kurį gali gau-ti kiekvienas veltui, pareikalavęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino, ką reikė-tų siūsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siunti-nius.

RK 1. (Moteriškas)
Vilnonė paltui medžiaga, itališkas nailoninis lietpaltis, neper-matomo japoniško nailono suknelėi 4 jardi, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megztukas ir graži dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

RK 2. (Vyriškas)
Grynos vilnos nertinis, 3 1/2 jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraištis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

Jungtinis siuntinys RK 1 ir RK 2 kainuoja **\$135.00.**

4 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. pipirų, 1/2 sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiuočiami mūsų skelbtieji didelio pasisekimo turį siunti-niai: V-3, 10 1/2 jardo kostiumams medžiaga, už **055.00**, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už **60.00** N-4, 16 jardu ne-permatomo nailono suknelėms už **45.00**.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su ga-vėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siun-tos registruotos ir apraustos.

ATSTOVAI: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich., A. Kusinskis, 167 Colledge Str., Apt. 2, Sudbury, Ontario, Canada, L. Radzevičius, R. R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

4 1/2%

Visų rūšių taupmenoms 4 kartus metuose

Taupmenos įdėtos iki 15 dienos mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti

TURTAS \$103,000,000.00

REZERVAI \$9,800,000.00

Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus

JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Tarybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

VALANDOS:

Pirmadieniais 9 iki 8 v. vak
Antradieniais 9 iki 4 v. vak
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak
Penktadieniais 9 iki 4 v. vak
Šeštadieniais 9 iki 12 val

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — Virginia 7-1141

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

Sav. DAN LIUTIKAS

NAUJŲ PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS
GRIFITAS patarnavimas — GARANTUOTA — KREDITAS

2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629. TEL. — 471-2446

4 1/2% **5%**

current dividend on investment bonus

4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS, UŽ 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/4% už kiekvienus mėnesius, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Valandos: Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. iki 4:30 v. p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. iki 4 v. v.

NAUJI LEIDINIAI

• **METMENYS**, 1966 m. 11. Jaunosios kartos kultūros žurnalas. Vyr. redaktorius: dr. V. Kavolis. Dickson College, Carlisle, Pennsylvania; administratorių: Ramojus Vaitys, 615 Hinman Ave., Evanston, Ill. Šio numerio kaina \$1.50. Keturių numerių prenumerata \$5.00. Pavieniai numeriai gaunami ir "Drauge".

Nors ir retokais laiko tarpais beise na "Metmenys", kiekvieno savo numerio atneša ryškiai apčiuopiamą indėlį į mūsų šiuolaikinės bendruomenės visuomeninį bei kultūrinį gyvenimą. Žurnalas, sutelktas medžiaga ir jos pristatymo pobūdžiu, gyvas ir įvairus nuo akademiškai studijinės iki karštai polemikinės sklaidos. Be abejo, ne su visais "Metmenų" sprendimais bei jų keliamomis tezėmis galima sutikti, ne kiekvieną jų savą kūrybinį akcentą reikia priimti už tikrąjį pinigą, tačiau tik ranka numoti į metmenininkų pastangas būtų nuostolis kiekvienam, kuris dar nuoširdžiai domisi mazaikiškais spalvingos mūsų visuomenės užmojais.

Apsčiai ir šiuo ir tuo yra skildinas ir naujasis "Metmenų" numeris. Rimvydas Šilbajoris įdomiu metodu ir gana išsamiai nagrinėja ligšiolinę Mariaus Katiškio kūrybą. Į Šilbajorio mūsų rašytojų aptarimus reikia atkreipti ypatingą dėmesį, nes jau kuris laikas jis kone vienintelis jaunojoje kartoje mūsų grožinės literatūros vertintojas, taip pastoviai ir sąžiningai pristatęs atskirais studijomis vieną autorių po kito. Šviežios kūrybos šį kartą duoda Jonas Mekas — eilėraščių ir Marius Katiškis — novelė, tik jau ne iš anos lietuviško kaimo buties, bet iš "lietuviškosios" Amerikos. Gražus žurnalas tarpas yra ištrauka iš Jurgio Baltrušaičio prancūziškai parašytos knygos apie fantastišką gotiką "Revelis et Prodiges" (Atbudimai ir prajovai). Jonas Mekas savo interviu su Stasiu Goštautu staigmeniškai prisipažįsta, kad jis filminku yra tik tarp kitko, o pirmoj eilėj esąs poetas: "Dabar mano pagrindinė kūryba pasiliko lietuvių poezijai. Aš netikiu, kad poezija galima rašyti kita kalba, negu

ta, kurioje esi gimęs ir vaiku ropinėjęs".

J. Blekaitis šį kartą jau baigia raštą apie Kosto Ostrausko dramaturgiją. Duodama M. Gimbutienės paskaitos santrauka apie Europos civilizacijos pradžią ir indoeuropiečių antplūdį.

Visuomeninėmis, politinėmis ir literatūrinėmis idėjomis marga vsa apžvalginė šio "Metmenų" numerio dalis. Suminėsim tik, kad Kostas Reikalas sąžinai suregistruoja ir vienur gana objektyviai, kitur ir kiek subjektyviau vertina visą 1965 metų mūsų grožinės literatūros derlių. Čia jau būtų galima ir pasiginčyti dėl A. Jasmanto ir H. Radausko poezijos aprašų, nes, mūsų manymu, už tą patį poezijos sukirpimo charakterį vienas yra peikiamas, o kitas giriamas.

Žurnalo numerį puošia Žibunto Mikšio vinjetė ir Vidos Krištolaitytės puslapis grafika. Puslapiuos jaučiamas kiek mažiau atidus, negu ankstesniuos numeriuos, lietuvių kalbos išlyginimas.

Metmenų 11 nr. viršelis, pieštas Vytauto O. Virkau.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• **PORTFOLIO '65**. Photographs by Algimantas Kezys, S. J. Tai atskiri lapai 58-nių Alg. Kezio 1965 metų kelionėse po JAV padarytų nuotraukų, sudėtų kietesniame ir šiam reikalui parengtame aplanke. Nuotraukų komplektas priedas yra trys Alg. Kezio nuotraukas aptariantys straipsniai. Bruno

Rašytojas Jurgis Gliuda taria padėkos žodį visiems jį sveikinusiems je 60 metų amžiaus sukakties proga ir Los Angeles lietuvių organizacijoms, surengusioms taip saunų minėjimą, kuris įvyko rugsėjo 25 d. Sėdi: p. Gliudienė, sūnus Gliuda, arch. Arbas, rašytoja Alė Rūta Arbiene ir J. Kojelis. Nuotr. L. Kancausko

Markaitis, S. J. trumpu, angliškai parašytu įvadu pristato skaitytojui šį mūsų nuotraukos menininką bendrojo pobūdžiu. Atskira angliška studijėlė Algimantą Kezį, kaip poetiškąjį realistą, aptaria Chicago Meno instituto Fotografijų skyriaus kuratorius Hugh Edwards. O. K. Bradūnas lietuviškuoju tekstu žvelgia į pastarąją Alg. Kezio nuotraukų kryptį, kaip į bėgimą gamton, bet ne nuo žmonių. Leidinio formatas 10 x 8 inč., kaina \$2.00, galima gauti šiuo adresu: A. Kezys, S. J., 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

• **J. Plačas, TĖVISKĖS SODYBA**. Lituanistinių mokyklų trečiajam skyriui. JAV LB Kultūros fondo leidinys, nr. 17. Šio vadovėlio išleidimą \$1,000 suma parėmė Lietuvių fondas. Chicago, 1966 m. Iliustravo Zita Sodeikienė. Vadovėlis 171 psl., kietai įristas, kaina \$3.00, gaunamas "Drauge".

JAV LB Kultūros fondas šiemet yra išleides lituanistinėms mokykloms šiuos lietuvių kalbos pratimus:

- Elena Ruzgienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAL. Pirmajam lituanistinių mokyklų skyriui. Paruošta "Kregždutės" I daliai. Iliustravo Rūta Ruzgaitė. Išleista rankraščio teisėmis, rekomenduojant JAV LB Švietimo tarybai. Kaina \$1.75.
- G. Cesienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAL. Antrajam mokyklų skyriui. Leidinys rekomenduotas išleisti JAV LB

KRONIKA

• **Nauja V. Klovos opera Vilniuje**. Vilniaus operos teatras spalio mėnesį rengiasi išleisti scenon naują V. Klovos operą "Zalgiris". Iš rengėjų pasisakymų (Tiesa, rugs. 4) aiškėja, kad "Zalgiris" bus dar rūpestingiau persunktas rusų uoliai persamąja "tautų draugystės" dvasia, negu ankstesvėnioji to paties autoriaus opera "Pilėnai".

V. Klova sako: "Ir naujoje

Centrinės švietimo tarybos. Kaina \$1.75.

• **J. Juozėvičiūtė ir E. Narutienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAL**. Trečiajam lituanistinių mokyklų skyriui. Rekomenduota JAV LB Centrinės švietimo tarybos. Kaina \$1.75.

• **S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAL**. Ketvirtajam pradžios mokykloms skyriui. Piešiniai Dianos Gelaziūtės. Išleista rankraščio teisėmis, rekomenduojant JAV LB Švietimo tarybai. Kaina \$1.25.

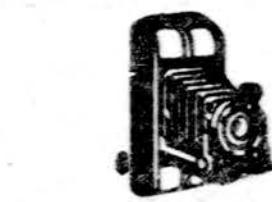
Visų šių pratimų leidimą finansavo Amerikos Lietuvių fondas. Leidiniai gaunami "Drauge".

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveiksliams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kašėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainaviną ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.

Rastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. d.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas ankštas dividendas mokamas az investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

operoje stiprinam, vystom herojinius - patriotinius motyvus, lietuvių tautos didvyriškumo temą, ypač pabrėždami draugystę su broliška rusų tauta, neapykantą priešui". Bene todėl r pasiguodžia, kad "Juk bene šesetą kartų teko perdirbti Ibrėtą mano kūrybos draugui J. Mackoniui. Net ir baigus partitūrą vėl teko kupiuruoti, taisyti".

Libretistas J. Mackonis irgi pabrėžia, kad "Ryški, stipri kūrinys tautų draugystės idėja". Sunku buvę viską aprėpti, todėl "Be abejo, kai kas nukentėjo". Vis dėl to, sako, "Greta didžiųjų epochos įvykių, kūrinys ryškina lyrinę - herojinę liniją, Vytauto sūnų tragediją. Tai įgalina vaizdžiau atskleisti sudėtingus kun'gaikščio pergyvenimus, tėvo jausmus ir patriotinę stiprybę, kai jis tautos labui aukoja įkaitais paimtus sūnus. Gal todėl ir pergalės apoteozė operoje susijusi su kancija".

Režisierius J. Gustaitis įduidina dėl atsakomybės. Ir nurodo, kad "atsakomybė tuo didesnė, kai veikalas istorinis, kai patriotizmo ir tautų draugystės pradai, kovos motyvai turi ryškia analogiją ir su mūsų laik-

mečio problemom, su revanšistinė atmosfera".

Tik dirigentas J. Aleksa nežūsimena apie tą operos nudažymą Kremliuje supliaktais dažais. Sako, kad "Zalgiryje daug puikios melodinės medžiagos,

skambūs choralai, spalvingi orkestrai, ryškios personažų (juo tarpe Vytauto, Cuos, Jogailos) muzikinės charakteristikos.

Dekoracijos kūrė dailininkas J. Janikas, chorą parengė J. Dautartas.

Taupykite

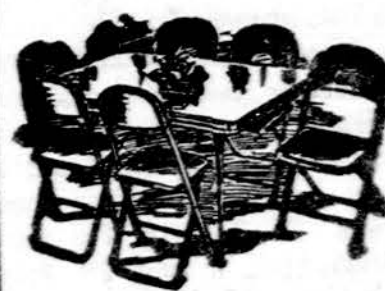
Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 aprausta Federalinės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvir. 9-9 val., antr. treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.
1447 So. 49th Ct. • CICERO, ILLINOIS 60650
HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED
PHONE 656-6330

PAPUOSKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPESIME PAGAMINTI ŠVENGIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiber-glass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ. STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylon, tafetą, aksomo, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs vaigai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŪS \$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINĮ - DOVANAS Į USSR NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED by Vnešposytorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vieta pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų istaigose, gavėjais NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0994
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENSTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	14601 JOS CAMPAY AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5184
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0496
HAMTRAMCK, MICH.	11329 JOS CAMPAY AVENUE	TO 9-3980
SO. BOSTON, MASS	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-6364
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE.	381-8997

Dr. Pranas Bagdanavičius

DAKTARAS - DRAMATURGAS

Valandėlė su dr. Pranu Bagdanavičiumi

Dr. Pranas Bagdanavičius iš Douglaston, N. Y., atvyko į Chicago pagerbti savo korporacijos kolega, sukakutininką gajininką dr. J. Meškauską.

Dr. Pranas Bagdanavičius yra vienas iš nedaugelio lietuvių gydytojų, kuris šalia savo sėkmingo gydytojo praktikos yra kartu ir literatas, dramaturgas. Jau yra išspausdintos jo dramos: "Baisusis birželis", "Varpinė" ir "Šiaurės pašvaistė", o šiais metais "Darbininkas" per savo puslapius praleido vienaveiksmę dramą "Auliniai batai".

Dr. Bagdanavičius kūriniuose darniai pinasi dramatis momentas su patriotinėmis idėjomis. Buvo malonu arčiau išvėgti šio talentingo žmogaus kūrybinius užmojus.

— Kaip jūs įsijungėte į dramine kūrybą? — paklausiau jį sutikęs.

— Teatras mane domino iš jaunų dienų. Kaune būdamas, tur būt, nesu pralėdęs nė vieno dramos spektaklio nepamatas. Ateitinkai turėjo tokią teatro studiją, kuriai vadovavo Balys Lukošius, dėstė Algirdas Jakševičius. Man teko tą studiją lankyti, o taip pat ir vaidinti studijiniuose darbuose. Sekiau kitų tautų dramine kūrybą ir turiau labai retų pasaulio dramaturgijos veikalų, susidarys nemažą šios šakos biblioteką.

— Mediciniškoji praktika iš žmogaus pareikalauja daug laiko, daug įtampos. Kaip jūs įstengiate susitelti savo draminei kūrybai?

— Laisvalaikis būna skiriamas teatrui. Kiek sąlygos leidžia, stengiuosi pamatyti naujusius pastatymus New York'e ir, kiek aplinkybės leidžia, daugiau laiko panaudoti savai kūrybai.

— Ar daug kartų jūsų kūrinių yra pasiekę teatro sceną?

— "Baisusis birželis" buvo pastatytas Rochesteris, Los Angeles, New York'e, Philadelphiaje ir dar kitur. Atsiliepiu teko susilaukti visokių.

— Ką dabar planuojate naujo sukurti?

— Mano didysis darbas, kurį norėčiau paruošti scenai, tai apie kun. Antaną Mackevičių, kovotoją dėl Lietuvos laisvės 1863 m. sukilimo metu. Tačiau dar turiu giliau išstudijuoti aną laikotarpį, parinkti daugiau medžiagos. Turiu kitą darbą beveik prie pabaigos — apie Skiemonių mergaitę; čia apsišėskimo įvykio problematika nesprendžiama, tik pavaizduojama tardymo eiga, pavadinimą dramai parenkant "Mergaitė ir teisėjai".

— Ar jūs randate, kad jūsų, kaip gydytojo, psichikos pažinimas padeda jums draminei kūryboje?

— Mačiau, kad taip. Aš žiūriu į teatrą, kaip kažkuris amerikiečių dramaturgų yra pasakęs: "Aš parašau veikalą, kad mano nemokyta teta, sėdėdama keturioliktoje eilėje, jį suprastų".

— Jūs sekate ir okupuotos Lietuvos dramine kūrybą? Koks įspūdis čia susidaro?

— Esu skaitęs Miliūno, Sėjos ir kitų darbus. Atrodo, kad jie tose sąlygose, kokias turi, yra labai vertingai besireiškia dramaturgai. Kai kurios jų komedijos taip puikiai sudarytos, kad, bet kur jas statant, publika prapiupty juoku.

— O kaip jums atrodo tremtyje besireiškia mūsų dramaturgai?

— Mes turime rimtų, pasirususių savo kūrybai žmonių, kaip Alantas, Ostrauskas, Landsbergis, Kairys, kurie yra verti dėmesio. Ypatingas dėmesys priklauso Pūkelevičiūtei, sėkmingai pasireiškusiai mūsų spalvoto filmo kūryboje.

— Kaip atrodytų, lyginant tremties dramaturgiją su mūsų nepriklausomos Lietuvos, pvz. Vaicūno dramomis?

— Palyginimas sunkiai įmanomas. Visai kitos sąlygos, visai kitie reikalavimai. Kaip Vaicūnas, taip ir Sruoga atstovauja visai kitą teatrą, negu mūsų išeivijos dramaturgai.

J. Daugl.

• Tarptautinis Duns - Scoto kongresas šį mėnesį įvyko Oxforde, Anglijoje šio garsaus pranciškonų teologo 700 metų gimimo sukaktį minint. Kongrese dalyvavo žymiausi katalikų mokslininkai ir teologai iš viso pasaulio kraštų, norėdami pažvelgti į Duns - Scoto įkurtos teologinės mokyklos kelią šių dienų švietimoje. Į kongresą buvo pakviesta ir anglikonų Bažnyčios galva arkiv. Ramsey. Šventasis Tėvas šio kongreso proga parašytame apaštališkame laiške aukštai (vertino Duns - Scoto mokymą, vadinamas jį "vienu iš didžiausių ir šviesiausių viduramžio asmenybių, prilygstančių savo mokslu didžiajam Tomui Akviniui"...

Kultūrinė Kronika

KNYGA APIE LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ LITERATŪROS DVIDEŠIMTMEČI

Šiuo metu "Draugo" spaustuveje jau pradėta rinkti knyga, kuri studijiniams straipsniais apžvelgs visą pokario metų išieivijoje gyvenančių mūsų rašytojų kūrybą. Leidinys vadinsis: "Laisvojo pasaulio lietuvių literatūra, 1945—1965". Tai bus toks pirmakartinis, platus ir parankia vienoje knygoje sufelktas šio laikotarpio lietuvių rašytojų kūrybos apžvalga, jos būdingų bruožų iškelimas, jos įvertinimas visoje lietuvių literatūros raidoje ir savaime laike. Išsamiosios studijos leidinyje bus apžvelgti atskiri grožinės literatūros žanrai, kritika ir bendrosios problemos. Apie lietuvių išeivijos dvidešimtmečio romaną knygoje

je rašo Kęstutis Keblys. Visą pokario metų mūsų poeziją išvaigiai knygoje pristato Antanas Vaičiulaitis. Dramos veikalus apibūdina ir pasveria Stasys Santvaras. Novele aprašo dr. Rimvydas Silbatoris. Kritikos straipsnius iškelias idėjas, vykusias polemikas ir atskirų veikalų vertinimus primena kruopščiai surinkta medžiaga Vladas Kulbokas. Viso dvidešimtmečio pilną bibliografiją parengė Česlovas Griucevičius. Bendrasis knygos įvadas — dr. Juozas Girniaus.

Knygą leidžia "I Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti". Leidinys apie 400 psl. Jį redaguoja Kazys Bradūnas.

• Prisiminta Vienažindžio gimimo sukaktis. Rugsėjo 14 d. Vilniaus Tiesoj (ir tos pačios savaitės Literatūroj ir Mene) buvo trumpai prisiminta, kad suėjo 125 metai nuo poeto Antano Vienažindžio (Vieniužio, Vienožinskio) gimimo.

Tiesos redakcijos bendradarbis Dienos Kalendoriaus skiltyje tą prisiminimą paaikšino šiais žodžiais: "Geriausias A. Vienažindžio dainos — mūsų gražaus socialistinio gyvenimo palydovės". O prieš tai vieną iš tų dainų ir pacitavo: "Aštrūs valdžos peiliai širdį man pėrvėrė, ir sunkų lenčiugą ant kaklo užnėrė"... (ELTA)

• Dailininkas V. Vizgirda, iš Bostono, rugsėjo 13 vakarą atvyko į Vilnių. Rytą dieną buvo nuvežtas į dar neuždarytą jo kūrinių parodą Dailės muziejuje. (Dailės muziejaus di-

rektorius Pr. Gudynas, parodą surengęs ir kvietęs dail. Vizgirdą jos pasižiūrėti, keletą valandų prieš V. Vizgirdai atvykstant į Vilnių, jau buvo išvykęs į Uljanovską - Simbirską Lenino garbinti.) V. Vizgirdai buvo

parodyta taip pat dailininko L. Kazoko bei kitos ten pat esančios parodos ir dailininkų dirbtuvės.

Spaudai buvo praneštas tik trumpas V. Vizgirdos pareiškimas: "Net nesinori tikėti, kad tai vis mano darbai. Rodos, aš tiek daug ir nepašiau. Ir kaip pavyko visus surinkti. Čia matau netgi tokių, kuriuos tapiau dar besimokydamas Kauno meno mokykloje. Dauguma drobių gerai išsilaikiusios, ekspozicija gražiai sutvarkyta".

• Maskolai vėl nori sudaryti Vilnių. Vienuolika vadovaujančių Vilniaus architektų ir kultūrininkų paskelbė griežtą protestą prieš ryšių (pašto, telegrafo, telefono) ministerijos užsimojimus statyti keturių aukštų priestatą (telegrafo reikalams) Stuokos Gucevičiaus gatvėje, ties Bonifratų bažnyčia ir Gedimino (Katedros) aikštelė. Ta proga aštriai kritikuoja visą tos maskvinės ministerijos šeiminkavinę Vilniuje — savotišką ekonomiką "siuvant švarką prie sagos" ir nesiskaitant su miesto stiliaus išlaikymo reikalavimais. (E.)

Tikėjimą praktikuojančiam mokslinei studijai gali ugdyti tikėjimą visatos Sutvėrėju. Wayne U. Ault

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsistųti paštu, mes apmokame persiuntimo išlaidas.

4 1/2 %

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2112 W. CERMACK ROAD & CHICAGO & ELLENOS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kammerman, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namių, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patirtimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Planame ir vasuojame visų rūšių grindis. J. BUBNYS. RE 7-5168

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Vairių atstumų
A. VILIMAS
3415 So. Lithuania Avenue
Tel. FRontier 6-1882

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPT.-RUGS. 29 ir 30 D.D. ir OCT.-SPAL. 1 D.

MONNET V.V.L. IMPORTED COGNAC	Fifth \$4.59
DUFF GORDON 10 Year Old IMPORTED SPANISH BRANDY	Fifth \$4.98
BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth \$5.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.89
CINZANO VERMOUTH Imported Dry or Sweet 33 oz. Bottle	\$1.89
POPULAR BRAND OF IMPORTED CANADIAN WHISKY	1/2 gal. \$8.79
GOMEZ Imported Spanish Cream Sherry	Fifth \$1.79
SKAIDRIŲ 80 Proof VODKA	Fifth \$2.98
LOWENBRAU BEER Case of 24 — 12 oz. Throw Away Bottles	\$7.95
SOUTHERN COMFORT LIQUEUR 100 Proof	Fifth \$3.89

KALĖDINĖS DOVANOS

pasiekis greičiausiai Jūsų artimuosius LIETUVOJE, jei siusite jas per CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
220 South State St., Tel. WA 2-9354
arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

Mūsų turimas ypatingai gausus pasirinkimas įvairiausių prekių ir mūsų patarimai palengvins vertingų siuntinių sudarymą. Atsilankykite pas mus ir vietoje įsitinkite.

Per mus galite užsakyti ypatingas dovanas — automobilius, šaldytuvus, motociklus, televizorius ir kitokius daiktus bei maisto produktus.

Mes mielai priimame ir išsiunčiame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų ar maisto produktų.

Reikalaukite iš mūsų naujus katalogus bei mūsų sąrašus

Garantuota siuntinių pristatymą alicekame net 19 m.

DRAUGAS, šeštadienis, 1966 m. spalio mėn. 1 d. 7

Lietuviška valgykla. Gražiusias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. - GR 6-9758

JADVYGA ir - JUOZAS BARTEKUS, Savininkai

EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-3608

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA

Geriausios gėles dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2448 West 63rd STREET
Telef. PROspect 8 - 0833 PROspect 8 - 0834

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Pliang Patrinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 W 69th STREET 2814 W 23rd PLACE Tel. REpublic 7-1215 Tel. VIRginia 7-6672	PETRAS BIELIONAS 4848 S CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572	ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401	POVILAS J. RIDIKAS 3854 S HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911	LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S MICHIGAN AVE Tel. COMmodore 4-2228	JURGIS F. RUDMIN 3319 S LITUANICA AVE Tel. YArds 7-1138 - 1139	VASAITIS — BUTKUS 1446 S 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008
--	---	---	--	---	--	--

Spjgliukai ir Dygliukai

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

Esu didesnis už prezidentą

Gal kada nors tremties metais, kai nebuvo apsinamavę ir apsi bankavę ir jautėms truputį mažesni už kokį ten Amerikos prezidentą, bet šiais laikais tai jau tokio nė vieno nebėra. Ką čia ir kalbėti, kai žmogus, taip sakant, bankelyje sąskaitėlę v s d' d'ini ir, jei jau kur paaukoji,

Zemės drebėjimų visur įvyksta pasaulyje, bet jau tokio žemės drebėjimo tikrai nebūtu niekur kaip Lietuvoje, jeigu pavyzdžiui, koks nors laikraštis Lietuvos prezidento, kad ir to, kurį Merkelis gražiai aprašė ir kurį Augustaitis gražiai aptašė, įsidėtu nuotrauką tokio trikampio veido, kaip buvęs prez. Hooveris. Tas laikraštis, kuris tokią štuką būtų iškrėtęs, būtų amžių amžius daugiau nebepasirodęs ir tas drašulis pilietis per pirmą dieną būtų tapęs bedarbiu netelgentu ir praradęs visus draugus.

Šiais laikais tai jau mes visi didesni už Amerikos prezidentus. Kas tau prezidentas, jei tu sau sėdi ant porė aus arba televiziją vačyni. Niekai, jeigu tu parsineš didelę pedę ir be over-taimo, arba kas tau prezidentas, jei tu j kokį gerą darbą įsi-muše. Vieni niekai visi preziden-tai ir jokiū būdu jau aš nesite-sėau, kad mane taip maliavotų. Tegu tik pamini Spjgli-ai mano pavardę, tai tuoj grasinu, o jei nepamini, kad kuge-lį kepiu, kad be mano atsklausi-no posėdį sušaukė arba, kad mano pavardę laikraštis pami-nėjo be pagarbos arba nepami-nėjo,, o tik atrodė, kad nori minėti, tie tegu dreba. Tuoj rezolucijos, pasiaiškinimai, laiškai ir kitokios kovos priemonės. Aš čia, taip sakant, ne koks Ameri-rikos prezidentas, kurį ameri-kiečiai visai perlojoja, aš didvy-

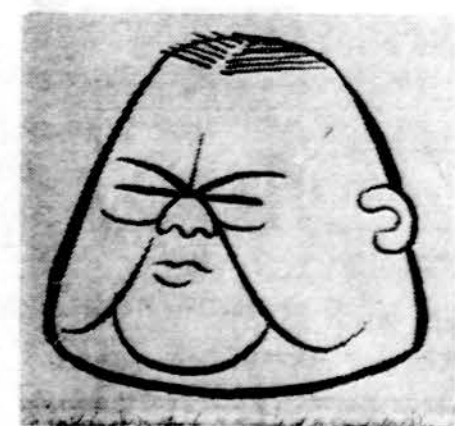
Šitas kumpanosis yra buvęs prez. Truman, o tas plikis tai buvęs prez. Eisenhower.

lauki, kad ta proga tavo pavardę visi laikraščiai iš patrankos iššautų. Tokie dideli buvome ir tėvynėje, daug didesni už kokius ten amerikinius prezidentus, kurio čia kaktas kasdien įvairiom spalvom maliavoja, piešia su ilgom ausim ir trumpom nosim. Mes jų atvaizdus čia parinkom iš JAV spaudos. Anais laikais tėvynėje niekas nē negalėjo tokių dalykų iškrėsti, kad pavyzdžiui, imtų, kas nors kokį apskrities viršininką su jo šau-nia pačia į laikraštį įdėtų, panašiai nupaišytą, kaip, va, čia kokį buvusį prezidentą Roose-veltą. O nuovados viršininką (nē minties negali tokios prileisti!) kad taip paimtum ir įdėtum su tokia nosim, kaip buvusio prez. Trumano. Pražūtum žmogus ir iš valščiaus turėtum išsikraus-tyti į kitą parapiją, o iš tos dar į kita.

Tas keturkampio veidelio žmogus yra prez. Kennedy, o tas trikampio veido tai prez. Hoover.

Cia vargšas prez. Johnsonas su vištomis.

ris iš anapus Atlanto ir savo garbę ginu, kaip ir pridera Vytauto ainiui. Ką ta Amerika, nei ji Vytauto, nei Gedimino turėjo, ir ką jų tie vadai suprantą apie didybę. Va, terliote terlioja visokie peckeliai prezidentus, o šie nē trupučio nesijaudina. Manė, jei kas taip pabandytų, tuoj parodyčiau, kiek sveriu.

Amerikinį prezidentą plūsta, kad jis karą blogai veda, kad doleriuko nuo smukimo nepri-laiko, kad jis nežino, kur ta Europa ir kur saulė teka ar lei-džiasi. Aš, taip sakant, jo vie-toje būdamas, parodyčiau savo stiprybę, ir iš pirmos dienos ma-no nosis laikraščiuose pasiro-dytų lakuota, kaip kadais re-ferento batas. Aš esu ne koks ten amerikinis senatorius, kad leisčiausi save karikatūrinti. Esu didesnis už Amerikos pre-zidentą, o bent jau mano ambi-cija, tai tikrai. Aš kovuju už fondą ir prieš jį, aš kovuju prieš laikraštį ir už jį, aš kovuju, kad mane mažai paserbė ir kad kitą per daug, aš kovuju, kad mano garbė nesumažėtų, nes ja gali kokie Spjgliai atimti, o pi-nigų nereikia ginti, jie ir taip

BANKETIŠKOM TEMOM

Balys Pavabalys

JEI NEBŪCIAU VABALAS, BŪCIAU AUKSO GABALAS

Jei nebūčiau avinas,
Būčiau vilkas arba liūtas
Arba mižinas koks drūtas.
O dabar aš liliputas,
Kaip kiekvienas avinas.

Jei ne vargšas vabalas,
Būčiau aš chameleonas.
Keisčiau kailį, keisčiau žmonas.
Zengčiau kaip Napoleonas,
Nuo didybės žabalas.

Grįžt į Lietuvą galėčiau.
Gaučiau darbą poniską.
Močią Rusiją mylėčiau,
O Ameriką velėčiau,
Kad valdžia nežmoniška.

Nesvarbu, kad žabalas,
Bet vaizduot galėčiau arą.
Skelbčiau kurmiams baisų karą.
O dabar mane jie bara,
Kad esu aš vabalas.

Antanas Gustaitis

YRA VARNŲ IR NEJUODŲ

(Iš dedikacijos Spjglių redaktoriumi)

Kadaise juodvarnių dvylika skraidė,
Šiandien juodvarniais tapom visi.
Krankia juodvarnių knygoje raidė,
Gyvam kūne, dvaselė dvasi.

Užu stipeną, žodžio nevertą,
Rods, pasaulį mūs pulkas nuvers —
Brolis broliui į skiauterę kerta
Ir į kuodą frizotos sesers.

Keliam parkuos ir bokštus Sodomas,
Slegia sermenis balsas kliaukus.
Ir tik baltvarnis Varnas Adomas
Dar mums mena senovės laikus.

Dr. S. Aliūnas

BANKETAS

(Iš neparašytos poemos "Mūsų poetai bankete")

Zvaigždes skaičiuojam kiauřą dieną,
O naktį geriam su venlais
Ir kreivą restorano sieną
Išrašom posakiais švelniais.
H. Badauskas

Sampanas liejas kaip fontanas,
Į dangų šaudamas strėles,
Ir puola senas donžuanas
Tabaką uostyt kaip gėles.

Užpuola lėkštes kaip planetas
Amūro iečių smaigaliai,
Ir menuetinos paštetuos
Siela pasineria giliai.

Kamsčiatriaukių gracingos vijos
Sruvena linijom liauom,
Dianos nusmeigtas galvijus
Zvelgia aukštyn akim lūdom.

Ir pučia arfas Tintoretto
Išpistažandžiai angelai,
Ir muša prakalbam banketo
Alum aplaistyti stalai.

O Bacho fleita groja gamas,
Kiekvieną kart tauriau, linksniau,
Ir džiaugias misteriai ir damos,
Kad ne be reikalo gamiau.

Siauram šaunaus sampano sriaute
Svaiginas saulės spindulys
Ir žūri Dzeusas apkiautęs —
Po smuilo Panas beguljis.

Lenkų ir lietuvių karaliai

"Lenkai ir lietuviai pradėjo rinkti karalius iš savo tarpo. Turėjom Kapskū, Pilsudskį, Żelickovskį ir visą eilę iš savųjų, kurie mum nieko gero nedavė". (Kun. L. Jankaus prisiminimai, "Darbininkas" Nr. 54.)

Chicago patriotai

"Keli Chicagoje gyvenantieji lituanistinės medžiagos rinkėjai yra linke, jeigu bus nesuorganizuotas rimtas lietuvių lituanis-tinis muziejus, savo turta per-duoti Chicago lenkų muziejui". "Tėv. Žiburiai", Nr. 35.

saugiai stovi visose taupymo bendrovėse ar investacijose.

Gal kada anais urniniais lai-kais ir buvo kas nors už mane reikšmingesnis, gal net ir Bal-fo pirmininkas, gi dabar tokio nėra. Dabar aš esu didelis, di-desnis už visas valdžias, tegu prezidentai leidžiasi savo nosis tampyti, aš gi iki mirties kovoi-siu už savo didybę, nes aš Ge-dimino ainis. Zengdamas pla-čiuoju tremtinio keliu, ginu sa-vo garbę daugiau, negu koks nors prezidentas, ir kovuju la-biau už JAV karius Vietname. Kas gali būti didesnis už mane, už pralobusį, atkutusį ir visais amžiais labai gudrų buvusį ir šiais laikais dar išmintingesniu tapusį, daugiau ar mažiau mo-kytą tautietį P. K.

Su tuo smeigtuku ant liežuvio gerb. prez. F. Roosevelt.

IS KUR TOS ŽINIOS?

"Su kuo nebėsuieitum ar ne-susitiktum, visi nepatenkinti". (VI. Mingėla)
Jeigu nesuėimi ir nesustinki, tai iš kur žinai, kad nepaten-kinti?

TRIGUBAS MALONUMAS

"Malonu buvo juos mokyti, už juos kovoti ir už juos vokie-čių okupacijos metais į kalėjimą atsistėti".

Dr. J. Meškauskas

"Naujienos" pravedė rezoluciją jau rugsėjo 21 d.

"Naujienose" rugsėjo 21 d. rašoma:

"Rugsėjo 15 d. "Draugas" pranešė, kad "rezolucijų komi-teto igaliojiniai Draugo piknike (rugsėjo 18 d.) organizuos lai-kų rašymą senatoriams". Kas dar įdomiau, B. Nainys piknike ne tik rašymą organizavo, bet, sako žmonės, ir pinigų tam rinko. Tur būt, než nojo, kad rezolucija jau pravešta".

Esam tiesiog pritrenkti to-kių žinių, nes dar rugsėjo 22 d. sen. Dirksen eilei lietuvių rašė, kad stengsis padėti praveisti. Matyt, "Naujienų" koresponden-tas piknike dalyvavo pr'e kito stalo, kur dalijo stipresnius už rezolucijas dalykus, kad vienos komisijos priėmimą pavertė į pravedimą visame senate.

Mediciniškom temom

Meilė ir virškinimas

"Tikroji meilė suvirškina vi-sas krizes, vienas kitu nusivyl-i-mus, kaip geri viduriai suvirš-ki-na ir pasisavina sunkų orga-nizmui valgi".

"Laiškai Lietuviams", nr. 7.

Zmogus ir dantys

"Apie dant's žmonės žino — jeigu skauda blogiausiai atveju reikia ištraukti, o tas jų gal-vojimu nėra taip jau blogai".

"Liet. Gydytojų Biulete-nis", nr. 3.

Delegacijos Washingtono ir vaišės

Neseniai lankėsi keliolika as-menų Washingtono pas senato-rius. Dabar spaudoje A. Pau-tienis aiškina, kad jis delega-cijoje nedalyvavo, o L. Valiu-kas, kad dalyvavo. Stebėtojų nuomone atrodo, delegatai po priėmimo, o gal ir priėmimo metu bus gerai pasivašinę, kad net nebeprišimena, kuris su ku-riuo kur ejo.

KITOKS VARDAS

— Kiekvieną rytą atsikėlęs turėsi išgerti po stiklinę šilto virinto vandens, — sako gydy-tojas.
— Tai aš jau seniai geriu, tik mano žmona tą vandenį va-dina kava, — atsako pacien-tas.

Spyglininkai gudžiasi

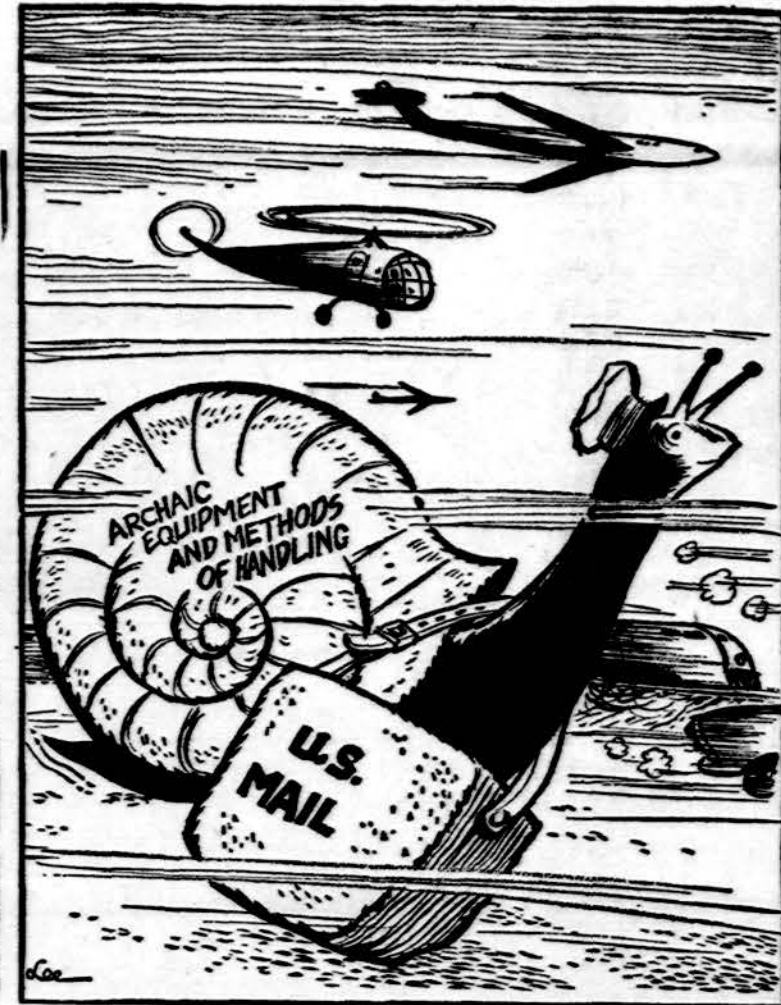
— Ada eiluoja:
Turiu vyrą aš ne vieną,
Soku naktį, miegu dieną.
Visi giria, visi glosto,
Ir sodina vis ant sosto.

Nėr motulės, kad sudraustų,
Nėr tėvelia, kad nubaustų.
Mano ta silpna galvelė,
Pasirinko šitą kelią.

Greit jaunystė nužydėjo,
Ir meilė visa praėjo.
Meiles išnešiojo vėjai,
Reikia pauti, ką pasėjai.

— Spyglininkas nuo Toleikos rašo:
"Dyvų dyvai, kai toks užkie-

MORE ZIP NEEDED!

Zmonės skundžiasi, kad paštas vėluoja ir "Draugas" laiku neateina. o tai todėl, kad zipkodas išstūmė lėktuvus ir pasirinko sraiges.

VISPUSIŠKAS DEMONSTRAVIMAS

Tikroji demokratija yra lais-vė kiekvienam savo protą, norą bei užgaidas išreikšti viešai. Ka-dangi JAV yra demokratijos tvirtovė, lašvės pasireiškimas galime matyti ant kiekvieno kampo. Laisvė yra pastovi ir garantuota konstitucijos, tad ir laisvės pasireiškimas matome kasdien apskritus metus. Savo sugebėjimams ir norams išreikšti yra labai plati dirva.

Štai komunistuojantieji de-monstruoja prieš kariuomenę, kam jie žudo jų draugus Viet-name bei k'tur.
Tikri komunistai senato po-sėdyje šaukia, kad jie yra kom-unistai, o JAV valdžia yra tik supuvęs lepšis, kuris greit su-grius.

Negrai demonstruoja prieš baltųjų apylinkes, kad jos per gerai atrodo, o turi per mažai karčiamų.

Naciai demonstruoja prieš juodžius ir žydus, kaip prieš komunistų peryklas.

Jaunimas demonstruoja savo norus ir aktyvumą, degindami namus, mašinas, dauždami lan-gus ir šaudydami žmones "just for fun".

Kraštutiniai ekstremistai de-monstruoja, kuris daugiau įstengs vienu užsimojimu išžu-dyti daugiau žmonių.

Vieni demonstruoja prieš ap-leistas senas mokyklas, kiti de-monstruoja ir gula kryžium ant kelio, neleisdami statyti naujų mokyklų.

Vieni demonstruoja prieš žė-mą mokslą, laikydami vaikus namuose bei gatvėje, kiti de-monstruoja prieš naują moder-

nišką mokyklą, kad nesugadin-tų jų vaikų.

Daugiausia demonstruotojų prieš miesto valdžią ir namų savininkus, kad jie neišgaudė prūsųkų.

Nuomininkai demonstruoja prieš namų savininkus, kad ima nuomą.

Kiti demonstruoja prieš šiukš-les ir nešvarą, užpakaly eisenos palikdami tonas šiukšlių.

Baltieji rengia demonstraci-jas prieš kalėjimus dėl vykdomo segregacijos, nes jaučiasi skriaudžiami, paliekant nepro-poringai mažai vietos.

Mūsų mokytojai irgi, naudo-damiesi teise, paskelbė demonst-raciją prieš visagalintį poną di-rektorių.

Kultūros fondas taipgi pade-monstravo, kaip kairioji nežino, ką daro dešinioji.

Enciklopedinės tikslybės

Slunkis rašo: "Dr. S. Aliūnai, pasakykite man, kuri garsaus ispanų gitaristo Andres Segovia gimimo data, nes man vai-kai nebeduoda ramybės. Jie at-sivertė Lietuvos Enciklopedijos XXVII tomo 160 p. ir rado šį gitaristą 1894 m. gimusį. Pasi-žiūrėjo į naujai išėjusią, t. y. šių metų vasarą Encyclopedia Americana XXIV 531 p., kur jau šis jų gitaristas pagimęs 1893. II. 17. Atsiverčia Der grosse Brockhaus II papildymų tomą (1963), ten 600 p. tas, pats Segovia jau 1896. II. 28 gimęs, o kai paėmiau dar Grand Larousse IXt. (1964), tai 715 p. rašo, kad jis 1894 tikrai And-a-lūzijoje gimė. Tai kuria tų en-ciklopedijų pradėti tikėti?"

Red. atsak. Nesirūpinkite gi-mimais, nes "Encyclopedia Americana" (1966 m.) dar nežino, kad žymus austrų - ame-rikiečių kompozitorius Toth Ernst (vol. XXVI, 664 p.) jau 1964 m. mirė, o kad gimė — nesvarbu, svarbu, kad tebegyve-na. Iš antros pusės Spjgliai džiaugiasi visomis klaidomis, nes taip jie turi progos tas klai-das pataisyti.

DIDELĖ PRAKTIKA

Gydytojų motina giriasi savo kaimynkai:

— Mano sūnus jau turi tokią praktiką, jog laikas nuo laiko gali pasakyti pacientui, jog jis niekuo neserga.

— Rašytojas neturi unijos, kuri gintų jį nuo ilgų darbo va-landų.

— M. D. — lietuviškai rei-škia medicinos daktaras, gi ang-liškai "Marry a Doctor". Ta-čiau ir lietuviškas mielas seka paskui tą anglišką užrašą.